

Maakunnan tila

Katsaus Varsinais-Suomen kehitykseen

Syksy 2025

Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

Maakunnan tila

Katsaus Varsinais-Suomen kehitykseen syksyllä 2025

Varsinais-Suomen liitto
Turku 2025

Kannen kuva: Antti Vaalikivi

Varsinais-Suomen liitto
PL 273, 20101 Turku, Puh. (02) 210 0900
kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi

Lyhyesti

Varsinais-Suomen ilmastopäästöt laskeneet, mutta lisätoimia tarvitaan

Sivuilla 4–8 tarkastellaan ilmastopäästöjen kehitystä. Varsinais-Suomen hiilineutraaliustavoite tarkoittaa päästöjen 80 % vähennystä vuosina 2005–2035. Vaikka taakanjakosektorin päästöjen kehityksen pitkän aikavälin trendi on myönteinen, ei päästöjen vähenemisvauhti ole kuitenkaan riittävä vuoden 2035 tavoitteeseen nähden. Maakunnan suurimmat päästölähteet ovat tieliikenne ja maatalous. Liikenteen osalta päästöt ovat vähentyneet liikenteen sähköistymisen ja uusiutuvan polttoaineen jakeluvaihteen seurauksena. Lisätoimia kuitenkin tarvitaan, eikä pelkällä ajoneuvokannan uudistumisella päästä tavoitteisiin. Henkilöautoliikenteen liikennesuorituksen olisikin vähennettävä ja joukkoliikenteen käytön sekä pyöräliikenteen osuuden kasvettava tulevaisuudessa.

Varsinais-Suomen väestökehitys tasaista

Sivuilla 10–16 tarkastellaan Varsinais-Suomen viimeaikaista väestökehitystä. Maakunnan väestönkasvu on hidastunut vuodentakaisesta huipputasosta mutta on kuitenkin yhä nopeaa. Varsinais-Suomen väestönkasvu on yksinomaan Turun seudun varassa, ja Turun seudulla väestönkasvu on keskittynyt hyvin voimakkaasti keskuskaupunkiin. Turun lisäksi muut ydinkaupunkiseudun kunnat ovat nopeimmin kasvavien joukossa. Turun seudun kuntien välinen järjestys väestönkasvussa on kuitenkin muuttunut, kun Raisio ja Naantali ovat ohittaneet Kaarinan. Varsinais-Suomen väestönkasvu on seurausta maahanmuuton kasvusta. Eurooppalaisten maahanmuuttajien määrä on pienentynyt merkittävästi ukrainalaisten maahanmuuton vähennyttävä. Sen sijaan Aasiasta tulevien maahanmuuttajien määrä on kasvanut.

Sekä työllisten että työttömien työnhakijoiden määrä kasvussa

Sivuilla 17–23 tarkastellaan Varsinais-Suomen työllisyys tilanteen viimeaikaista kehitystä. Varsinais-Suomen työllisyysasteen lasku on hidastunut selvästi kuluvan vuoden aikana, ja työllisten määrä on kääntynyt kasvuun. Kuitenkin myös työllisten työnhakijoiden määrä on kasvanut vuoden 2025 aikana. Sekä työttömien työnhakijoiden että työllisten määrän samanaikainen kasvu selittyy kahdella tekijällä. Yhtäältä työikäisten määrän kasvu lisää työllisten absoluuttista määrää ja toisaalta työttömiksi työnhakijoiksi on kirjautunut yhä useampi aiemmin työvoiman ulkopuolella ollut.

Yritysten T&K-panostukset huomattavassa kasvussa

Sivuilla 24–28 paneudutaan tutkimus- ja kehittämispanostuksiin Varsinais-Suomessa. Maakunnan T&K-menot kasvoivat merkittävästi vuonna 2024. T&K-menot olivat viime vuonna yli 170 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin, ja tutkimus- ja kehittämismenojen BKT-osuus nousi 3,2 prosenttiin. Kasvu johtui ennen kaikkea yritysten lisääntyneistä panostuksista tutkimukseen ja kehittämiseen, sillä yritysten T&K-menot olivat vuonna 2024 puolet suuremmat kuin edellisellä vuotena. Varsinais-Suomi koki merkittävästi kiinni Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan etumatkaa yritysten T&K-menoissa. Korkeakoulujen osalta maakunnan T&K-menot ovat maan toiseksi korkeimmat, ja Varsinais-Suomi vahvistikin asemaansa maan toiseksi merkittävimpana maakuntana korkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.

Varsinais-Suomen ilmastopäästöt laskeneet, mutta lisätoimia tarvitaan

Varsinais-Suomen hiilineutraaliustavoite on päästöjen 80 prosentin vähennys vuosien 2005 ja 2035 välillä. Taakanjakosektorin kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet 44 prosenttia aikavälillä 2005–2023 ja 48 prosenttia verrattuna varhaisimpaan vuoden 1990 tietoon. Varsinais-Suomen kokonaispäästöt alenivat vuodesta 2022 vuoteen 2023 yhteensä 9 prosenttia. Energiasektorin päästöt vähenevät tasaisesti, jolloin muiden sektoreiden merkitys korostuu. Maakunnan päästöjen suurimmat lähteet 2023 ovat tieliikenne (30,8 %) sekä maatalous (19,5 %).

Taakanjakosektorin päästöjen pitkän aikavälin trendi on myönteinen, mutta päästöjen vähenemisen vauhti ei ole riittävä 2035 tavoitteeseen nähden. Eniten päästöt ovat vähentyneet kaukolämmön tuotannossa ja tieliikenteessä. Liikenteen osalta päästöt ovat vähentyneet muun muassa liikenteen sähköistymisen ja uusiutuvan polttoaineen jakeluvuorituksen seurauksena. Lisätoimia kuitenkin tarvitaan, eikä liikenteen osalta riittävää muutosta ole mahdollista saavuttaa pelkällä ajoneuvokannan uudistamisella. Henkilöautoilla tehtävän liikennesuorituksen olisi samalla vähennettävä, jolloin joukkoliikenteen käyttö sekä pyöräliikenteen osuus kasvaisi.

Varsinais-Suomen asukaskohtaiset päästöt ovat Suomen kolmanneksi pienemmät. Eroja maakuntien välillä selittää alueiden elinkeinorakenteet, maatalousvaltaisuus, yhdyskuntarakenne ja esimerkiksi erot kaukolämmön tuotannossa. Merkittäviä päästövähennyksiä on maakunnassa saavutettu kaukolämmön tuotannon vähentäessä fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Sähkön tuotannosta merkittävä osa on koko maassa siirtynyt päästöttömiin ratkaisuihin, ja se vaikuttaa kulutussähkön ja sähkölämmityksen päästöihin.

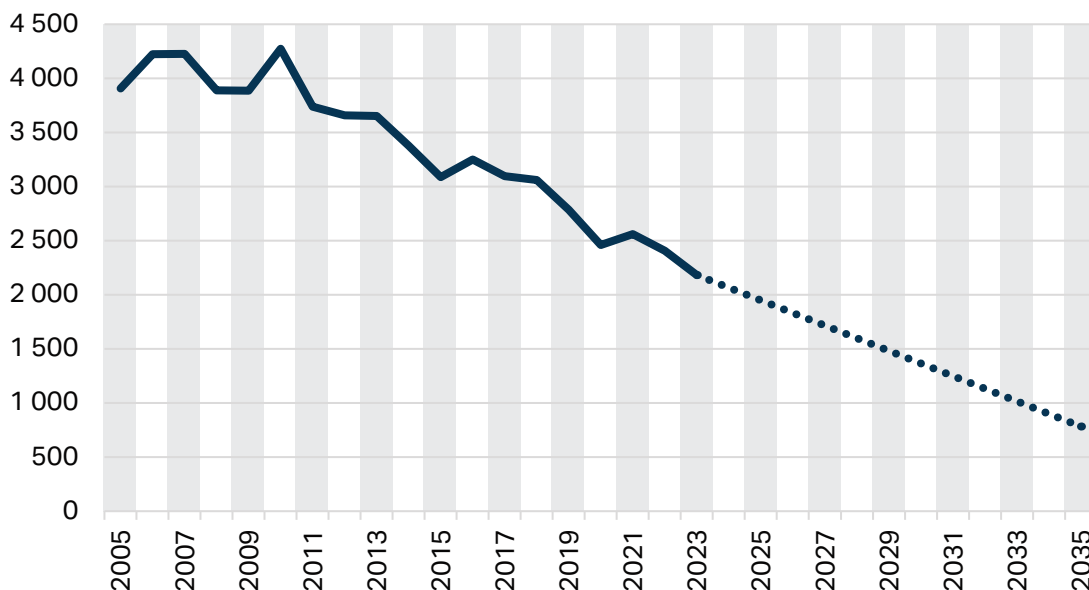
Suomen kulutusperusteiset kasvihuonekaasupäästöt ovat saatavilla vuosilta 2015 ja 2019. Kulutusperusteisiin päästöihin kuuluvat kotitalouksien kulutus, kuntien hankinnat sekä muut investoinnit (mm. rakentaminen). Kotitalouksien kulutuksesta ei ole saatavilla täsmällistä kuntakohtaista aineistoa, vaan se perustuu mallinnukseen kuluttajaprofiileista. Tuoteryhmäkohtaiset kulutusmallit on yhdistetty kuntakohtaisiin taustamuuttujiin, joista muodostetaan ennuste keskimääräisestä kunnan asukkaasta sekä maakuntatason kulutuksesta.

Kotitalouksien päästöt muodostuvat ruoan, tavaroiden ja palveluiden ostoista sekä asumisen ja liikkumisen kulutuksesta. Kotitalouksien asumisen päästöt ovat keskimäärin pienemmät taajaan asutuissa ja maaseutumaisissa kunnissa. Maaseutumaisissa kunnissa liikkumisen päästöt ovat puolestaan keskimäärin suuremmat kuin taajaan asutuissa ja kaupunkimaisissa kunnissa, mikä johtuu rajallisista joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen käyttömahdollisuuksista. Kotitalouksien kulutuksesta aiheutuvat päästöt ovat 7,8 tonnia asukasta kohti. Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaiseen tavoitteeseen pääsemiseksi asukaskohtaisen päästötason tulisi olla noin 2,5 tonnia vuoteen 2030 mennessä.

Kuntien ja alueiden päästötavoitteiden oletuslaskentamalli on niin kutsuttu Hinku-laskenta. Tämä ei sisällä päästöhyvityksiä, kuorma- ja linja-autojen läpiajoliikennettä, lentoliikennettä, ulkomaan laivaliikennettä, jäänmurtajia, teollisuuden prosesseja, maankäyttösektoria (LULUCF); teollisuuden energiankulutusta tai teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä. Päästöt ilmoitetaan hiilidioksidiekvivalentteina (CO₂e), joka on kaikkien ilmastoa lämmittävien eri kasvihuonekaasujen yhteismitta.

Varsinais-Suomen kokonaispäästöjen kehitys ja päästötavoite 2035

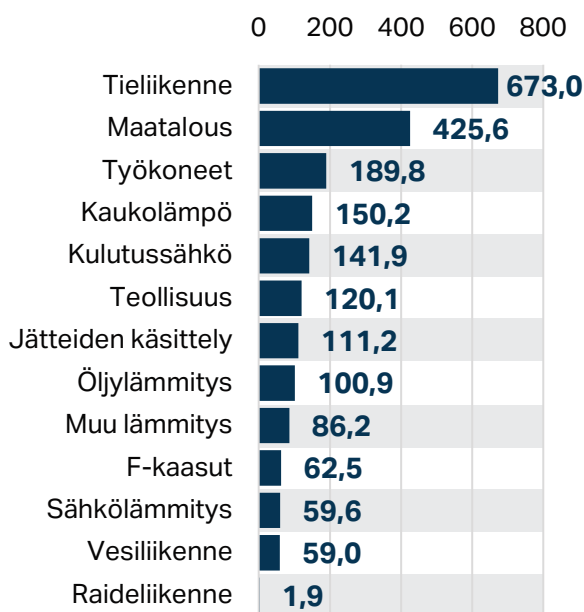
(CO₂e, 1000 t)

Kuva 1. Maakunnan päästöt asukasta kohden laskettuna ovat vähentyneet 48 prosenttia vuodesta 2005 vuoteen 2023. Tietolähde: Suomen ympäristökeskus.

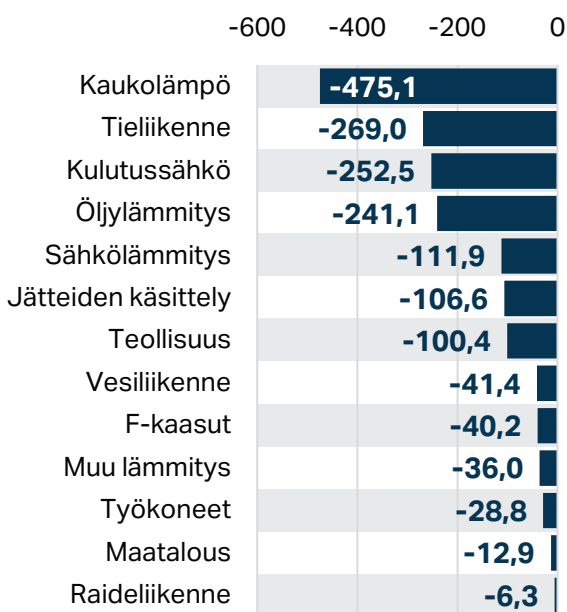
Varsinais-Suomen ilmastopäästöt

2023 (CO₂e, 1000 t)

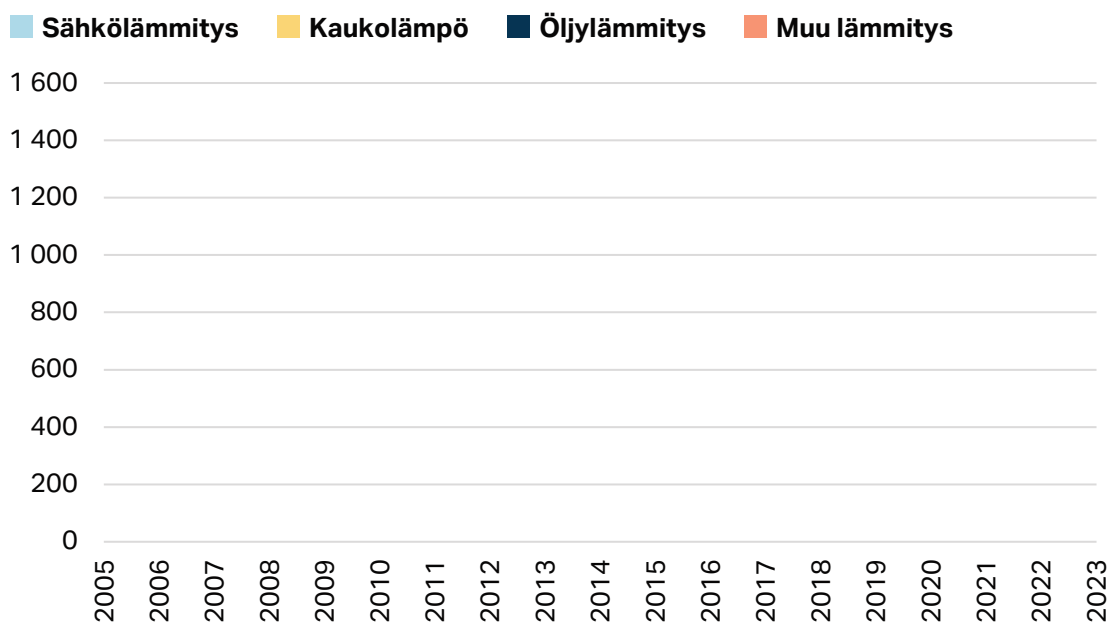
Varsinais-Suomen ilmastopäästöjen

muutos 2005–2023 (CO₂e, 1000 t)

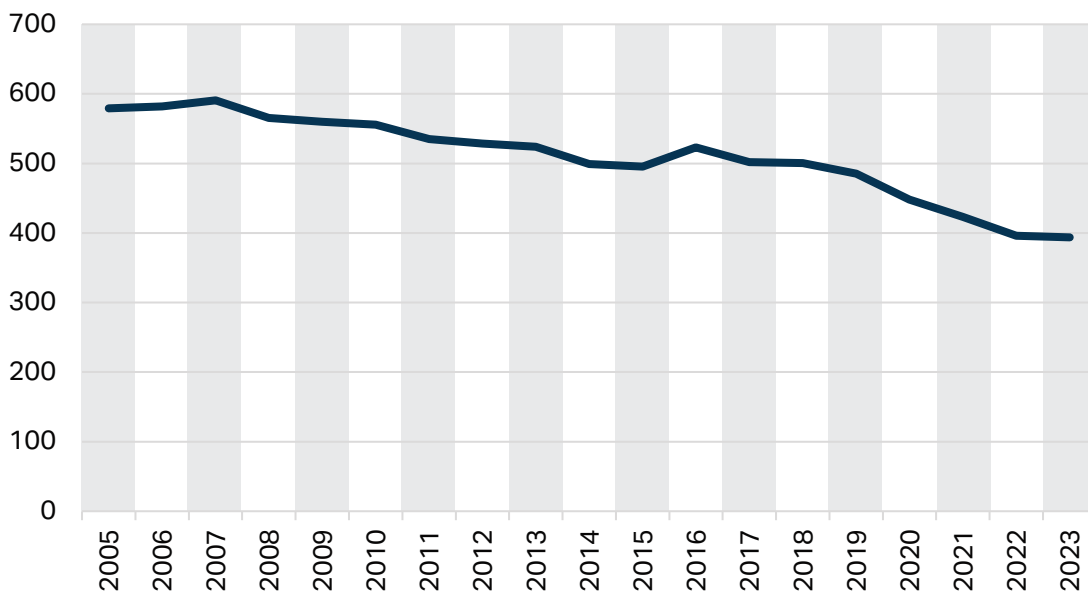
Kuva 2. Vasemmalla päästösektoreiden jakauma vuonna 2023. Oikealla päästösektoreiden vähenemät vuosien 2005 ja 2023 välillä. Tietolähde: Suomen ympäristökeskus.

Lämmityksen aiheuttamien ilmastopäästöjen kehitys Varsinais-Suomessa (CO₂e, 1000 t)

Kuva 3. Lämmitysenergian eri tuotantomuotojen aiheuttamien ilmastopäästöjen jakauma vuosina 2005–2023. Tietolähde: Suomen ympäristökeskus.

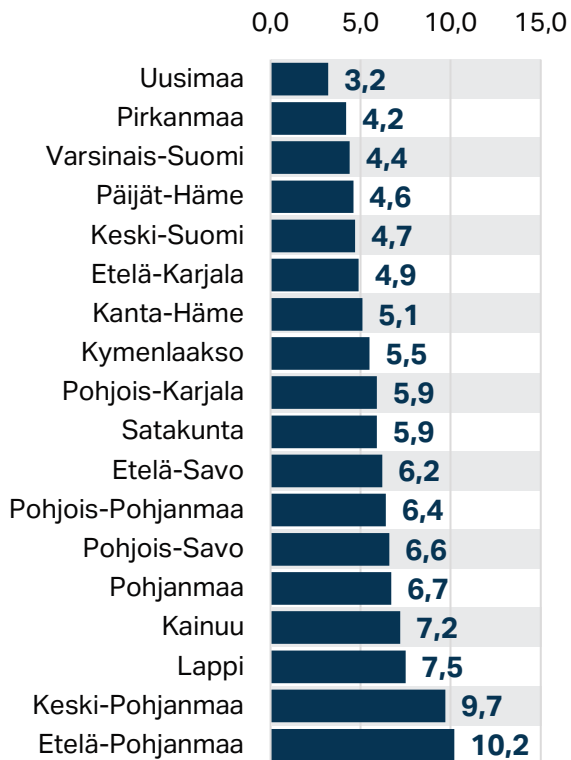
Henkilöautoliikenteen aiheuttamien ilmastopäästöjen kehitys Varsinais-Suomessa (CO₂e, 1000 t)

Kuva 4. Tieliikenteen henkilöautoliikenteen aiheuttamien ilmastopäästöjen kehitys vuosina 2005–2023. Tietolähde: Suomen ympäristökeskus.

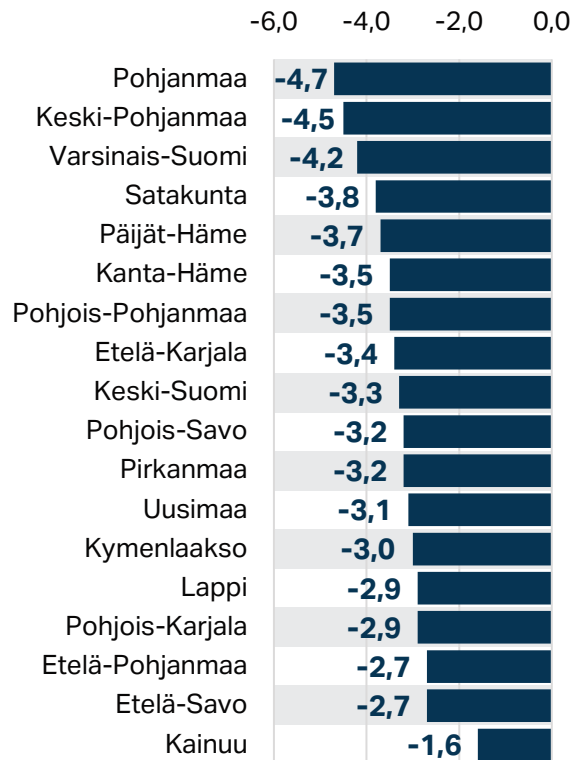
Ilmastopäästöt maakunnittain 2023

(CO₂e, tonnia/asukas)

Ilmastopäästöjen muutos 2005–2023

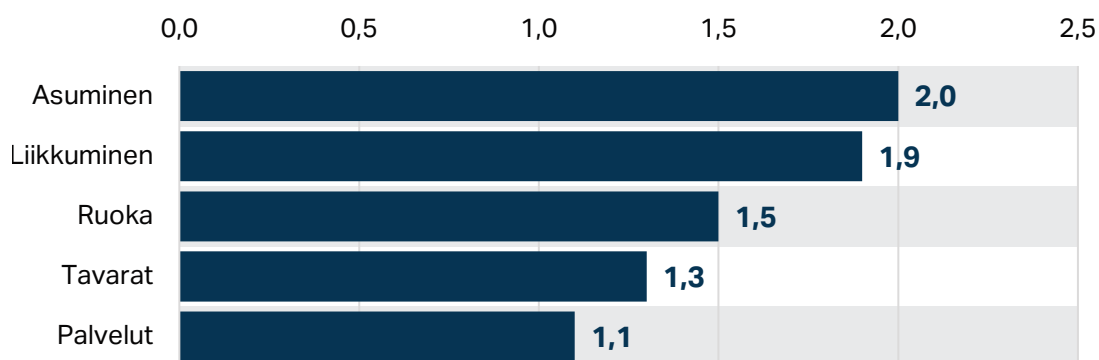
(CO₂e, tonnia/asukas)

Kuva 5. Vasemmalla maakuntien asukaskohtaiset päästöt vuonna 2023. Oikealla maakuntien asukaskohtaisten päästöjen muutokset vuosina 2005–2023. Tietolähde: Suomen ympäristökeskus.

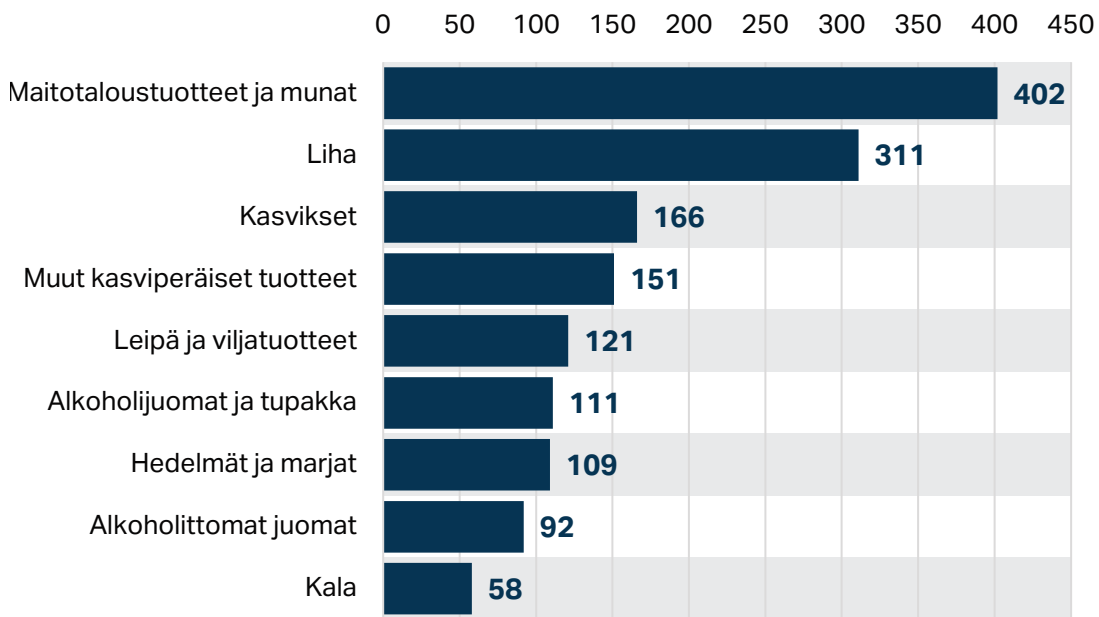
Kotitalouksien kulutuksen aiheuttamat päästöt Varsinais-Suomessa

vuonna 2019 (CO₂e/asukas, tonnia)

Kuva 6. Varsinaissuomalaisten kotitalouksien kulutusperäisten päästöjen aiheuttamien päästöjen jakauma sektoreittain. Tietolähde: Suomen ympäristökeskus.

Kotitalouksien ruoan kulutuksen aiheuttamat päästöt Varsinais-Suomessa vuonna 2019 (CO₂e/asukas, kg)

Kuva 7. Varsinaissuomalaisten kotitalouksien kuluttaman ruoan aiheuttamien päästöjen jakauma elintarvikeluokittain. Tietolähde: Suomen ympäristökeskus.

Kuva: Antti Vaalikivi

Varsinais-Suomen väestökehitys tasaista

Varsinais-Suomen asukasluku oli lokakuun 2025 lopussa 497 895, mikä on 3 008 asukasta enemmän kuin vuotta aiemmin. Maakunnan väestönkasvu on hidastunut viime vuoden huipputasosta ja näyttää ainakin toistaiseksi tasaantuneen nykyiselle noin 3 000 uuden asukkaan vuositasolle. Varsinais-Suomen asukasluku tulee kuitenkin ylittämään puolen miljoonan rajan loppukesästä 2026.

Varsinais-Suomen väestönkasvu on yksinomaa Turun seudun varassa. Turun seutukunta kasvoi yli 4 200 asukkaalla lokakuussa 2025 verrattuna vuotta aiempaan ajankohtaan. Turun seudulla väestönkasvu on myös keskittynyt hyvin voimakkaasti keskuskau-punkiin, sillä tällä hetkellä lähes 90 % seudun väes-tönkasvusta syntyy Turun kaupungissa. Turun lisäksi muut ydinkaupunkiseudun kunnat kasvavat nopeasti. Turun kaupunkiseudun kuntien välinen järjestys väes-tönkasvussa on kuitenkin muuttunut. Kun aiemmin Kaarina kasvoi Turun kehyskunnista selvästi nopeim-min, kasvavat nyt Raisio ja Naantali selvästi Kaarinaa nopeammin.

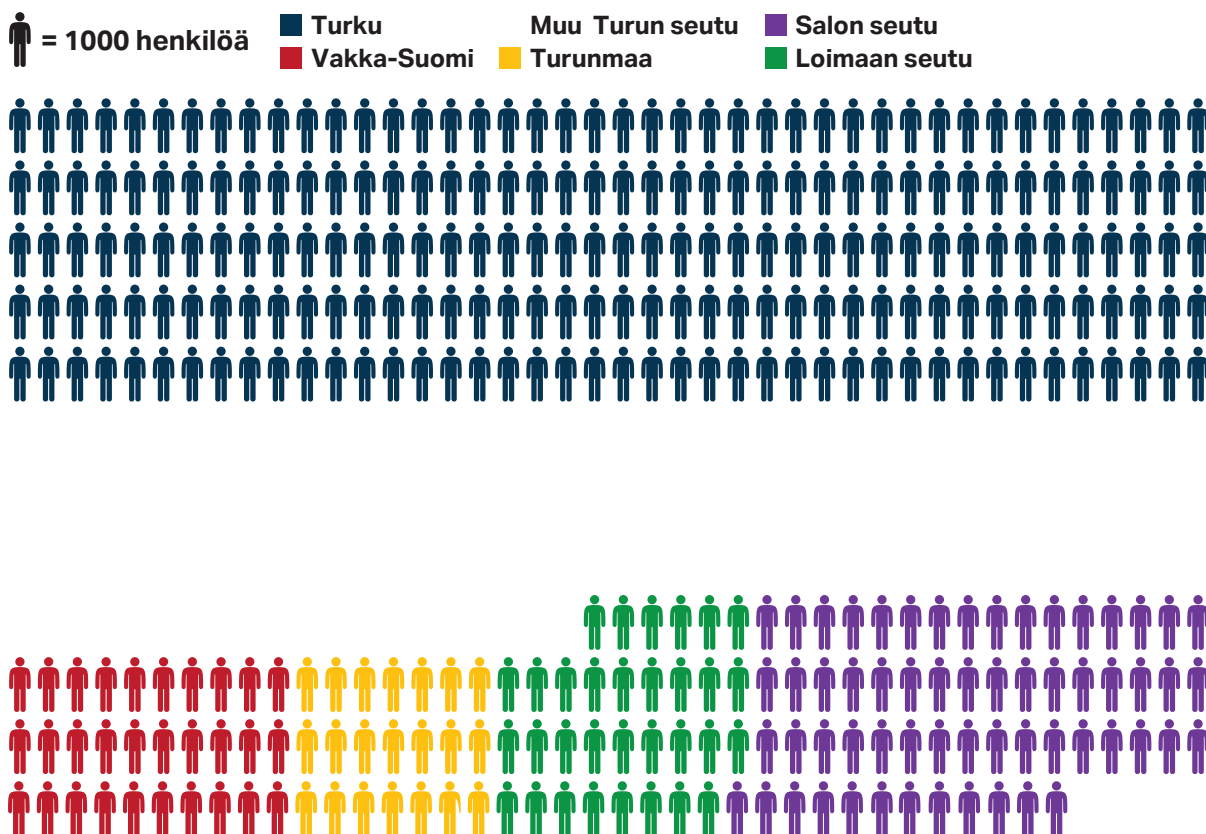
Väestönkasvu on hiipunut koko maakunnassa, ja väestöä menettäviä kuntia on maakunnassa jo enemmän kuin kasvukuntia. Useimmat kasvavat kunnat sijaitsevat Turun seudulla, mutta myös ete-läisen Vakka-Suomen kunnista Taivassalo, Vehmaa ja

Kustavi ovat kasvu-uralla. Määrällisesti eniten väestö vähenee seutukaupungeissa, kuten Salossa, Paraisilla, Loimaalla ja Uudessakaupungissa.

Varsinais-Suomen väestönkasvu on ennen kaikkea seurausta maahanmuuton nopeasta kasvusta. Vaikka maahanmuutto on vähentynyt viime vuosien huip-pulukemista, on se silti yhä huomattavan korkealla tasolla. Varsinais-Suomi saa muuttovoittoa ulkomail-ta noin 4 000 henkilöä vuodessa, kun nettomaa-hanmuutto 2010-luvulla oli vuositasolla noin tuhat henkilöä. Eurooppalaisten maahanmuuttajien määrä on pienentynyt merkittävästi ukrainalaisten maahan-muuton vähennyttyä. Sen sijaan Aasiasta tulevien maahanmuuttajien määrä on kasvanut, ja aasialaisten maahanmuutto oli vuoden kolmannella neljänneksellä korkeammalla tasolla kuin eurooppalaisten.

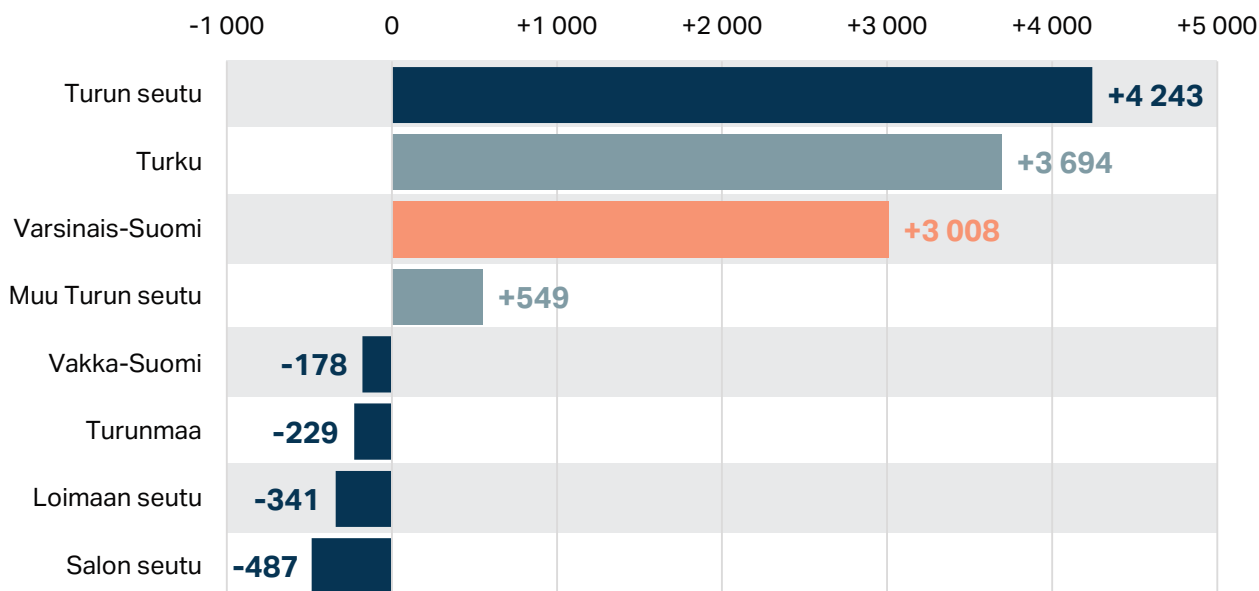
Maan sisäisessä nettomuutossa ei ole tapahtu-nut merkittäviä muutoksia. Varsinais-Suomen saama muuttovoitto muista maakunnista on pysynyt vuosi-tasolla noin tuhannessa henkilössä jo usean vuoden ajan. Vaikka kaikki seutukunnat saavat muuttovoittoa maahanmuutosta, kohdistuu kotimainen muuttovoitto yksinomaa Turun seudulle. Myös luonnollinen väes-tönmuutos on ollut samalla tasolla jo useamman vuo-den ajan. Syntyvyyden lasku näyttääkin pysähtyneen vuoden 2022 lopussa.

Varsinais-Suomen väestön alueellinen jakautuminen (henkilöä)

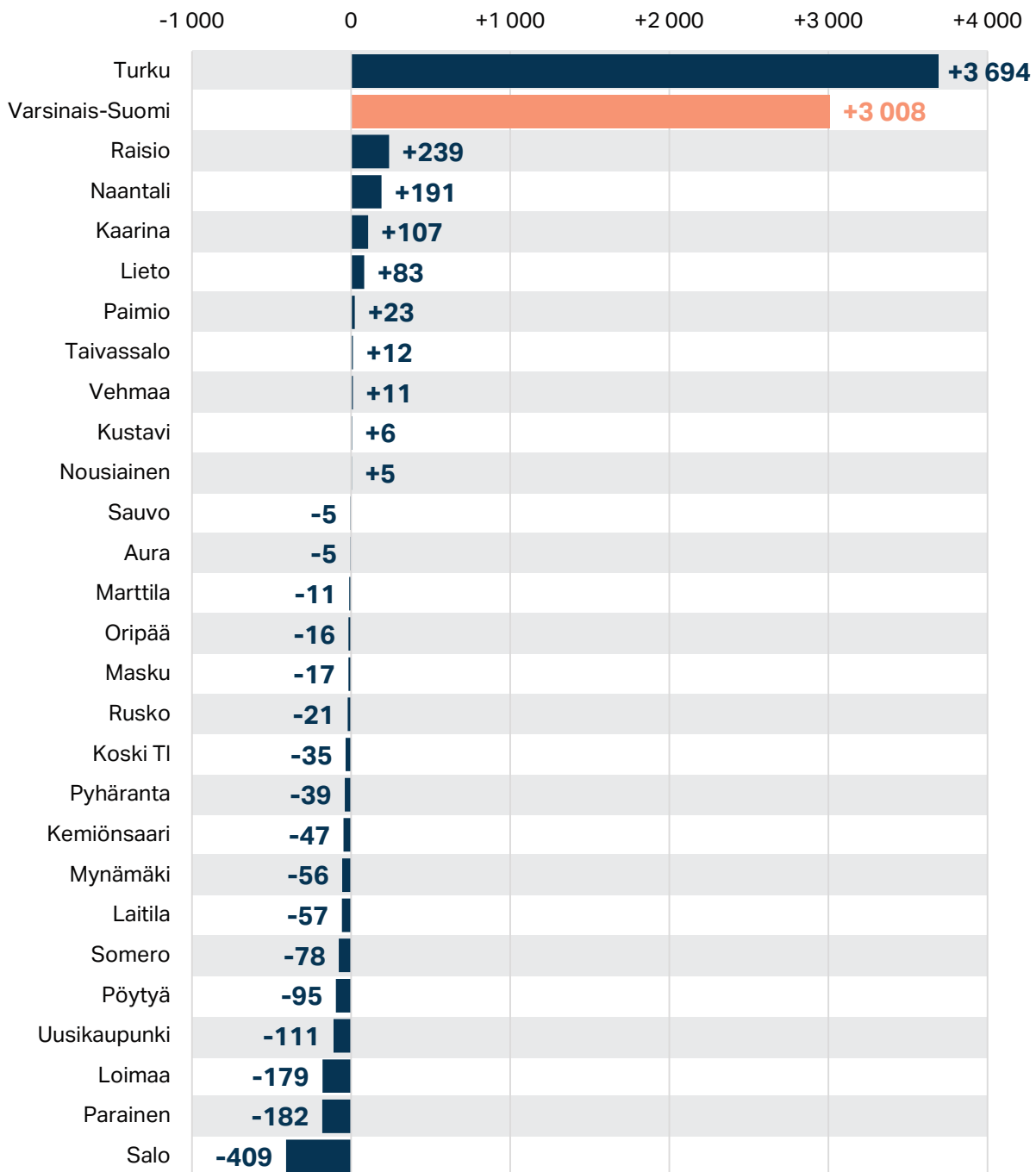
Kuva 8. Varsinais-Suomen väestön jakautuminen alueittain 31.10.2025. Tietolähde: Tilastokeskus.

Asukasluvun vuosimuutos lokakuussa 2025 (henkilöä)

Kuva 9. Väestömuutos Varsinais-Suomessa lokakuussa 2025 edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tietolähde: Tilastokeskus.

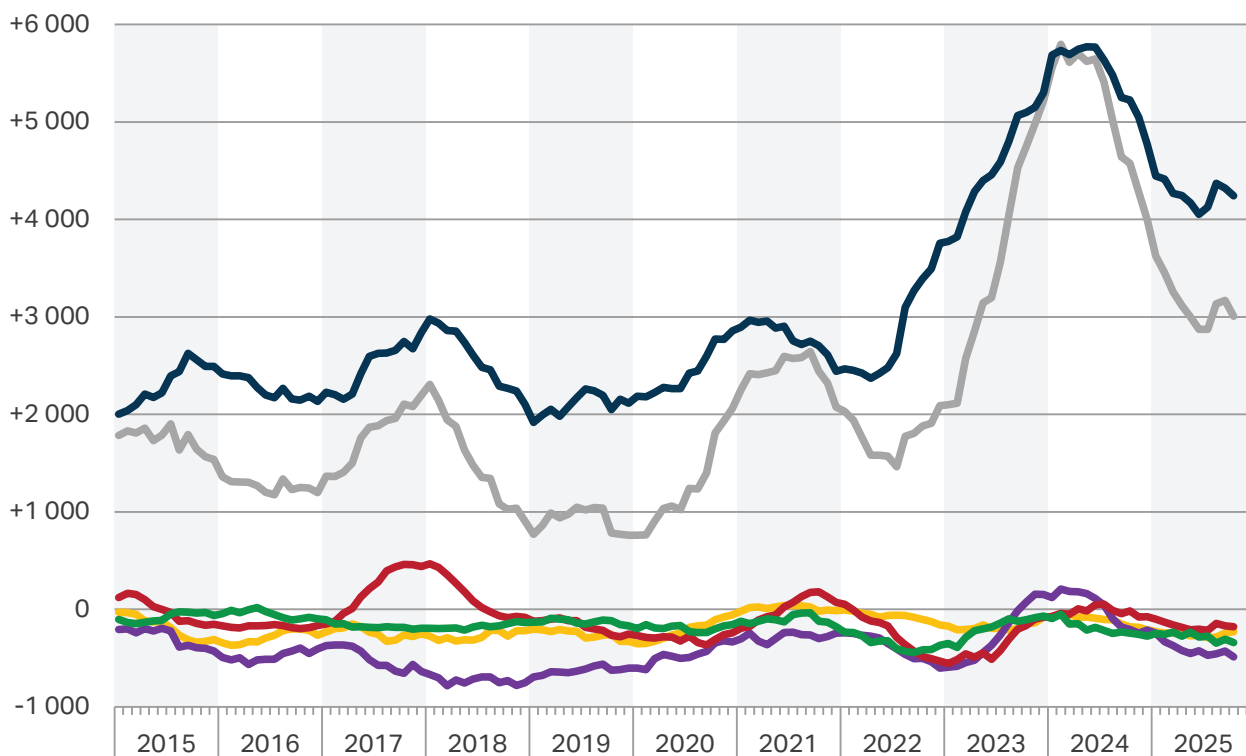
Asukasluvun vuosimuutos lokakuussa 2025 (henkilöä)

Kuva 10. Väestömuutos Varsinais-Suomen kunnissa lokakuussa 2025 edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tietolähde: Tilastokeskus.

Asukasluvun vuosimuutoksen kuukausittainen kehitys (henkilöä)

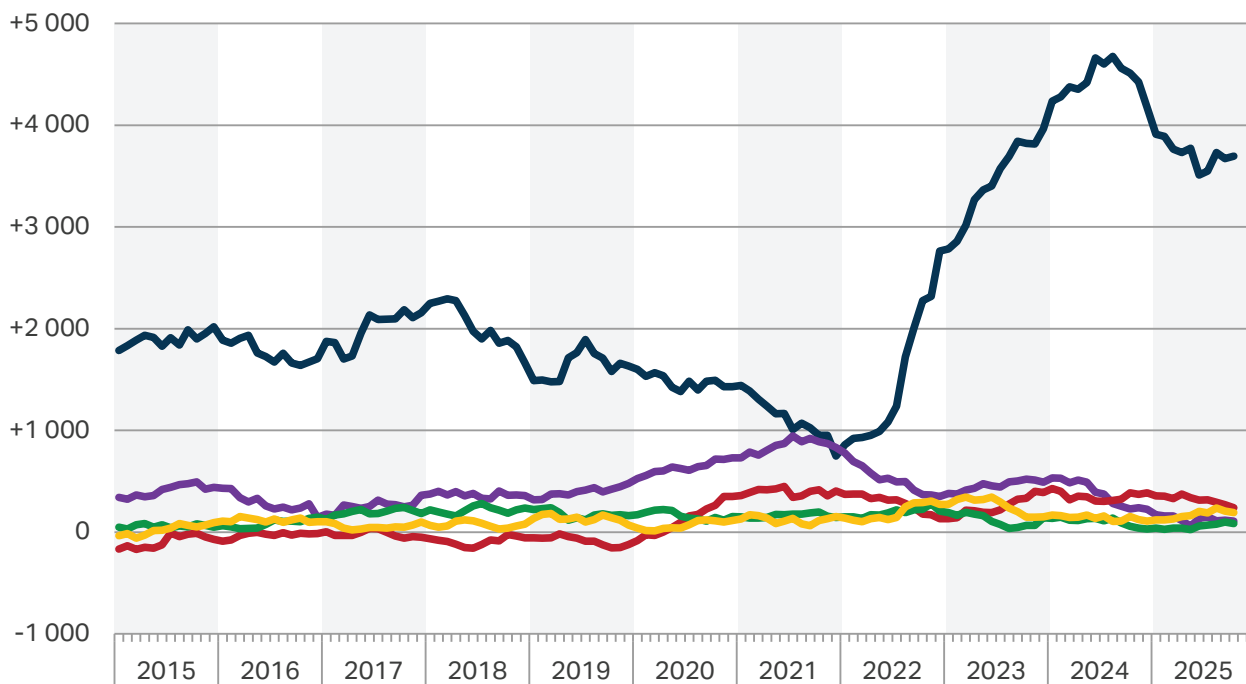
— Turun seutu — Salon seutu — Loimaan seutu — Vakka-Suomi — Turunmaa
— Varsinais-Suomi

Kuva 11. Asukasluvun vuosimuutoksen kuukausittainen kehitys seutukunnittain Varsinais-Suomessa. Tietolähde: Tilastokeskus.

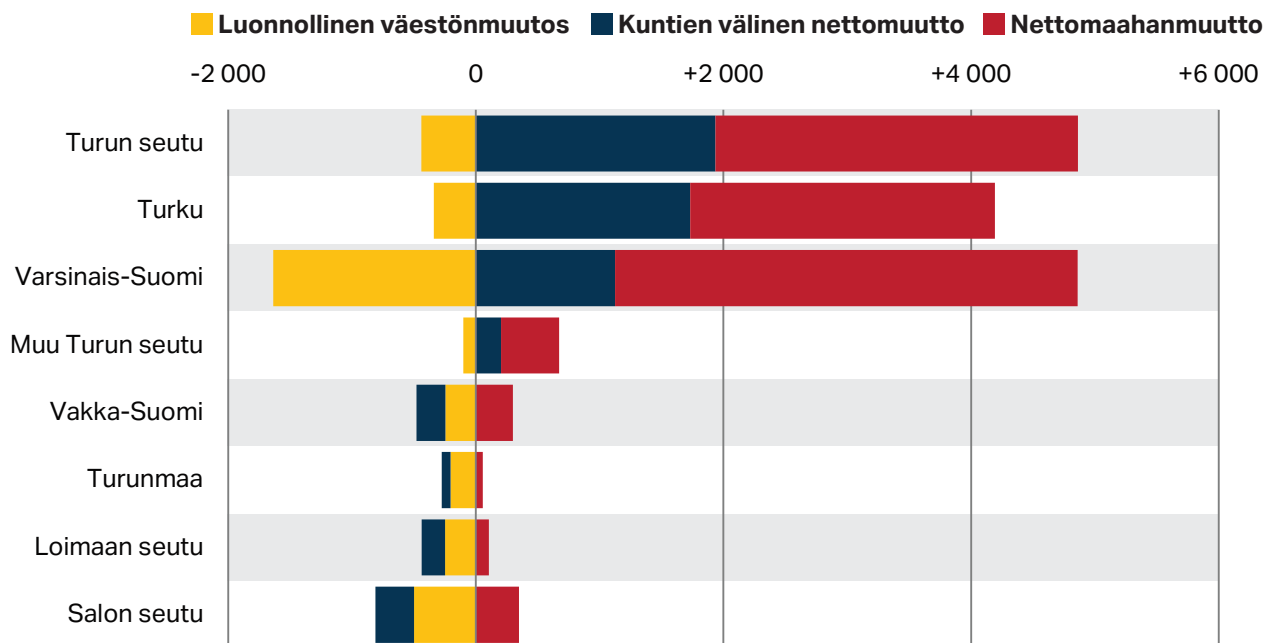
Asukasluvun vuosimuutoksen kuukausittainen kehitys (henkilöä)

— Turku — Kaarina — Raisio — Lieto — Naantali

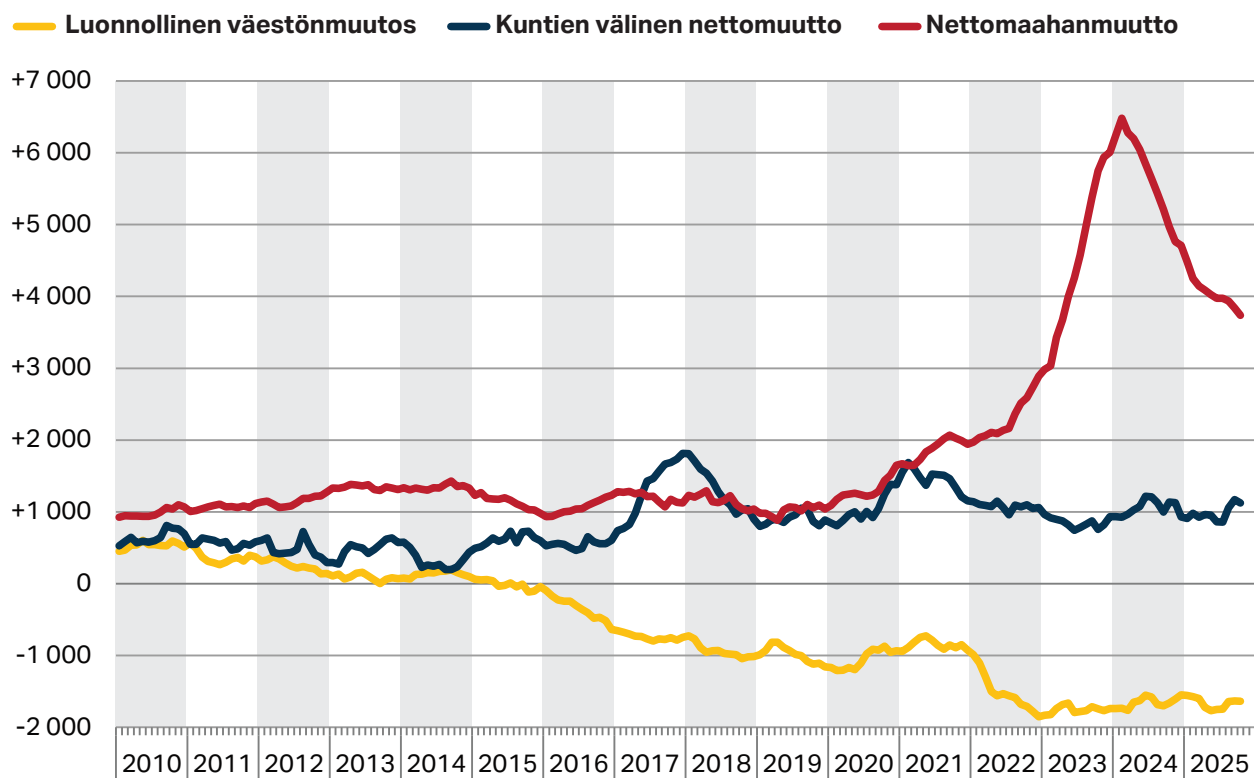
Kuva 12. Asukasluvun vuosimuutoksen kuukausittainen kehitys kunnittain Turun ydinkaupunkiseudulla. Tietolähde: Tilastokeskus.

Asukasluvun vuosimuutos lokakuussa 2025 (henkilöä)

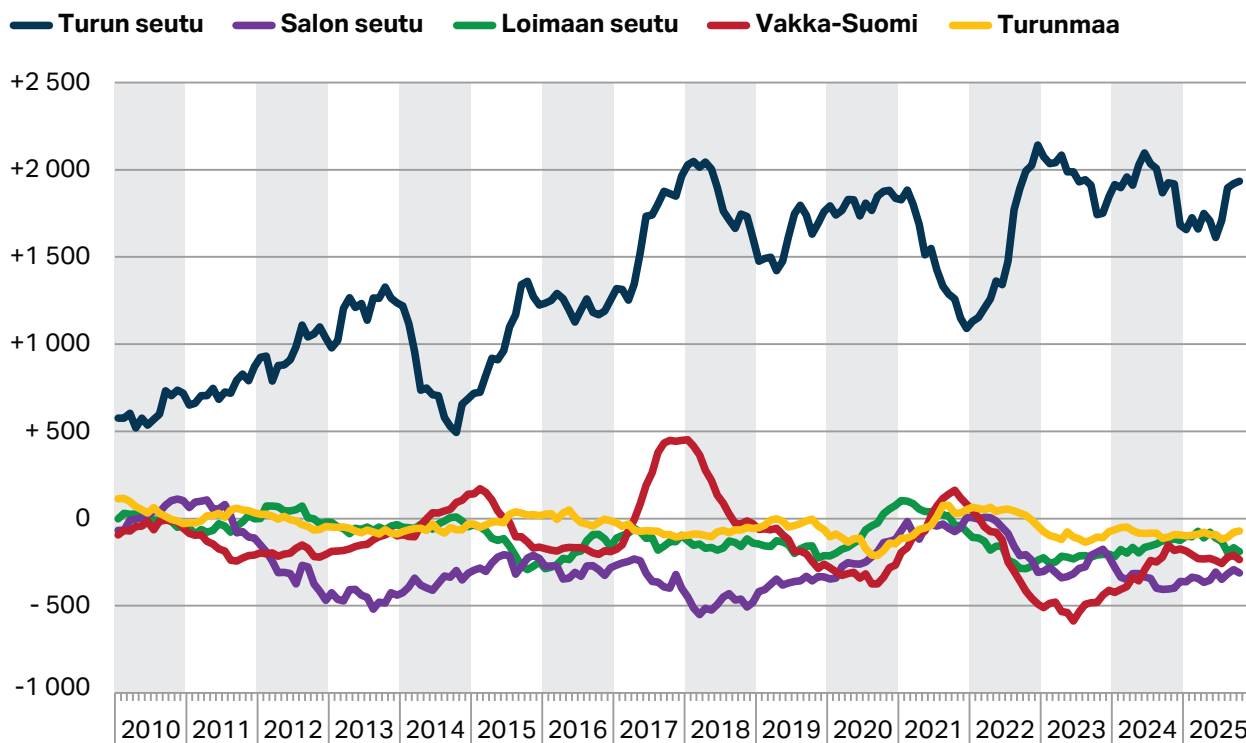
Kuva 13. Asukasluvun vuosimuutoksen rakenne lokakuussa 2025. Tietolähde: Tilastokeskus.

Asukasluvun vuosimuutoksen osatekijöiden kehitys Varsinais-Suomessa

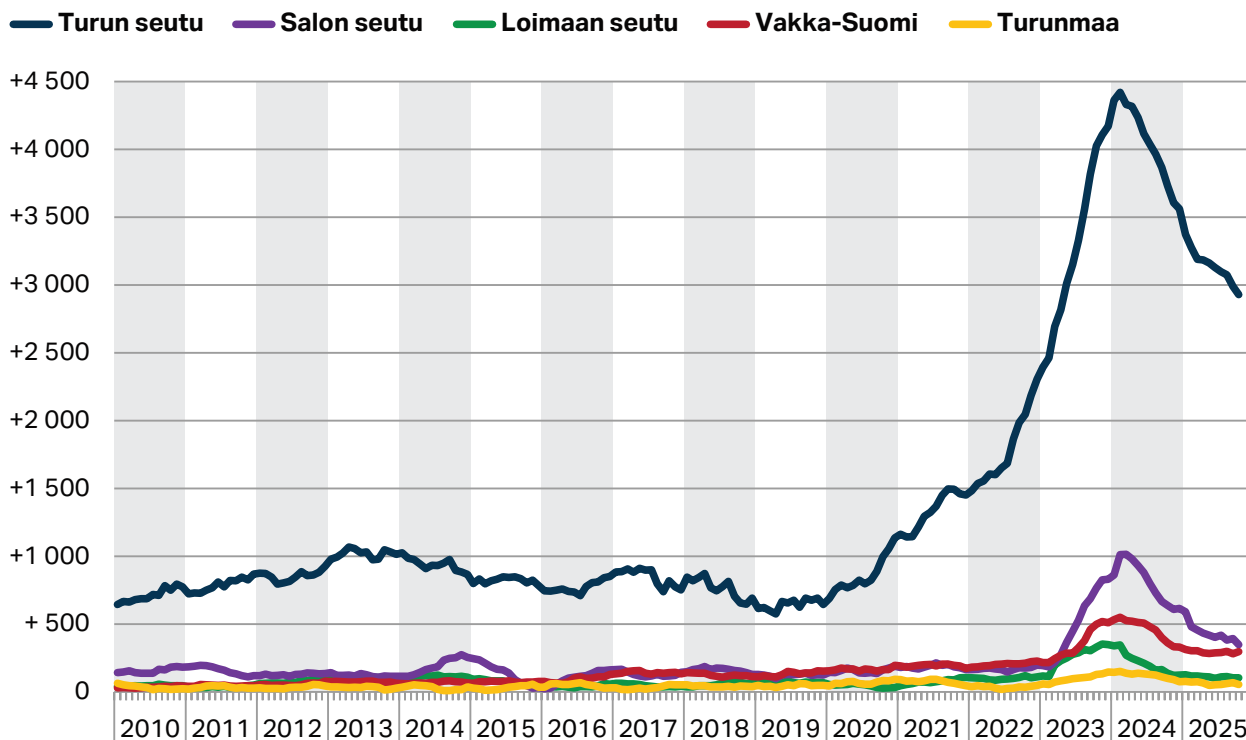
Kuva 14. Asukasluvun vuosimuutoksen osatekijöiden kuukausittainen kehitys Varsinais-Suomessa. Tietolähde: Tilastokeskus.

Maan sisäisen nettomuuton vuosisumman kehitys kuukausittain (henkilöä)

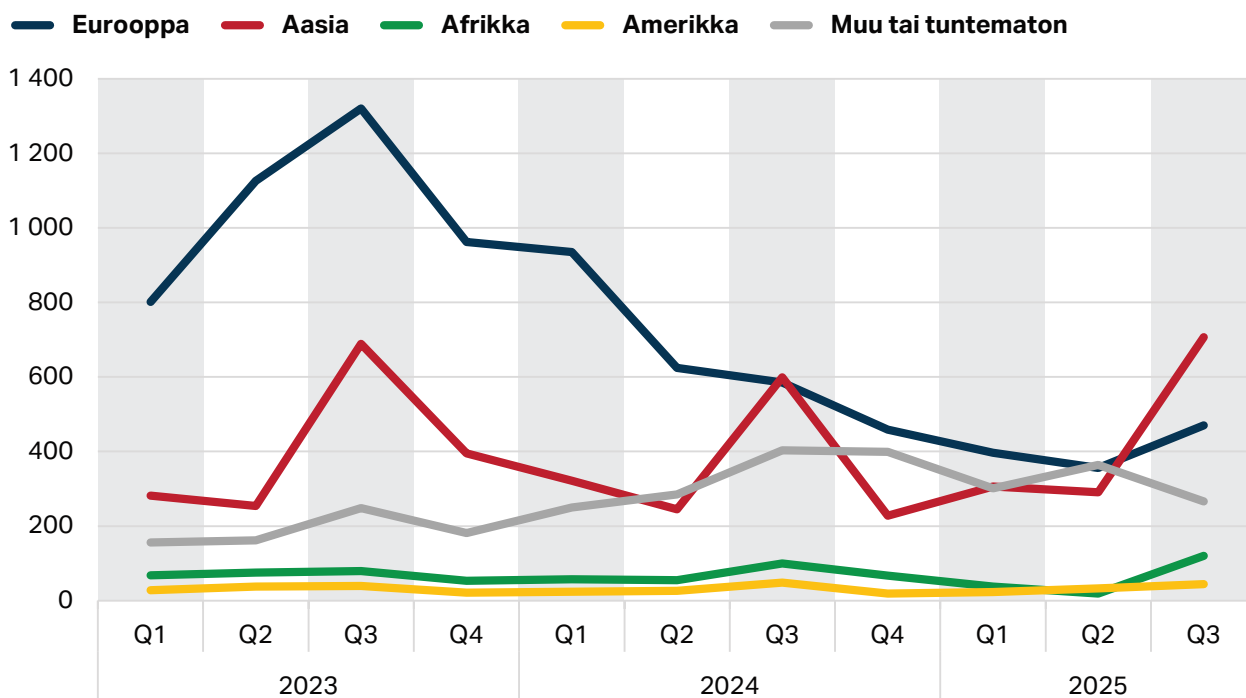
Kuva 15. Maan sisäisen nettomuuton kuukausittainen kehitys Varsinais-Suomessa. Tietolähde: Tilastokeskus. Luvut kuvaavat vuosimuutosta, jossa kullekin kuukaudelle on laskettu yhteen edellisen vuoden muuttovoitto tai -tappio.

Nettomaahanmuuton vuosisumman kehitys kuukausittain (henkilöä)

Kuva 16. Nettomaahanmuuton kuukausittainen kehitys Varsinais-Suomessa. Tietolähde: Tilastokeskus. Luvut kuvaavat vuosimuutosta, jossa kullekin kuukaudelle on laskettu yhteen edellisen vuoden muuttovoitto tai -tappio.

Maahanmuutto Varsinais-Suomeen maanosittain (henkilöä)

Kuva 17. Varsinais-Suomeen suuntautuvan maahanmuuton kehitys lähtömaanosittain.
Tietolähde: Tilastokeskus.

Sekä työllisten että työttömien työnhakijoiden määrä kasvussa

Varsinais-Suomen työllisyysaste oli vuoden kolmannella neljänneksellä 73,1 %, mikä oli 0,6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin samaan aikaan vuotta aiemmin. Työllisyysasteen trendikehityksen lasku näyttää myös pysähtyneen tai ainakin hidastuneen merkittävästi 72 prosentin tuntumaan. Koko maan kausitasoittamaton työllisyysaste oli vuoden kolmannella neljänneksellä 71,8 %, eli Varsinais-Suomen työllisyysaste oli 1,3 prosenttiyksikköä korkeampi kuin Suomessa keskimäärin. Varsinais-Suomen työllisyysaste oli myös selvästi korkeampi kuin verrokkimaakunnissa, sillä Pirkanmaalla vastaava luku oli 71,8 % ja Uudellamaalla vain 71,3 %.

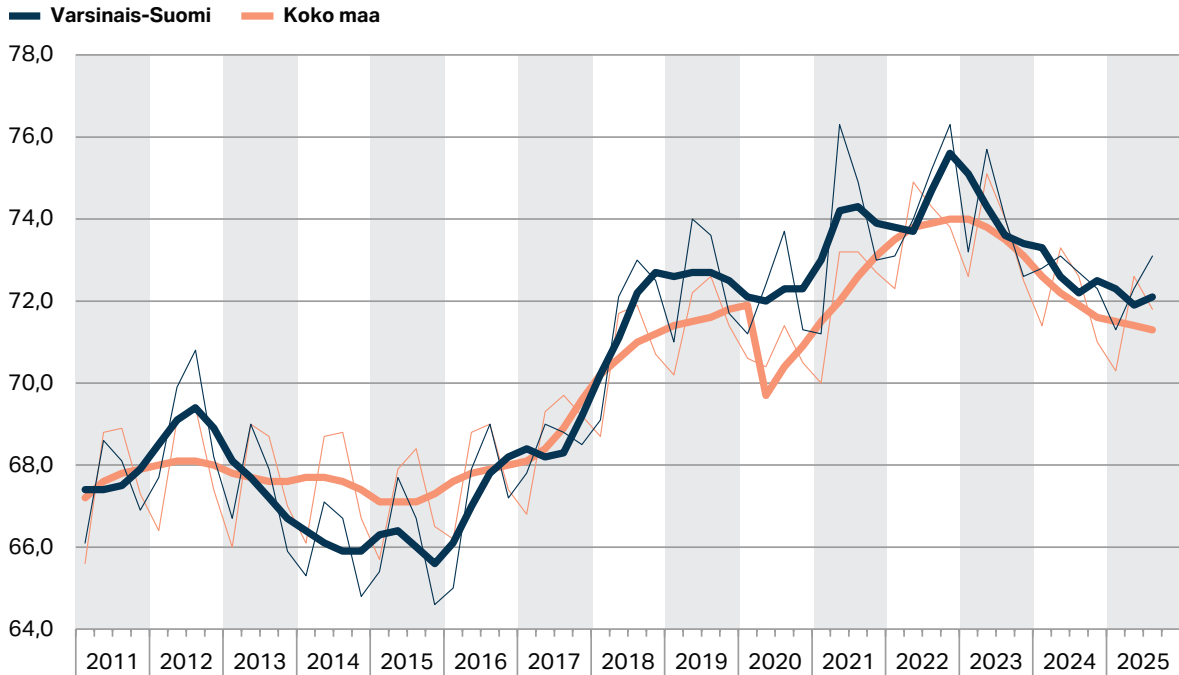
Työllisyysasteeseen vaikuttaa työllisten määrän lisäksi myös työikäisen väestön määrä, joka on kasvanut viime aikoina paljon etenkin Uudellamaalla, mutta myös Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla. Varsinais-Suomessa työllisten määrän trendikehitys onkin kasvanut jo koko kuluvan vuoden ajan, ja työllisiä oli vuoden kolmannella neljänneksellä noin tuhat enemmän kuin vuotta aiemmin. Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteen mukaan työllisyystilanne kääntyisikin paremmaksi vuoden lopussa, ja työllisyyden ennustetaan kasvavan ensi vuonna maltillisesti.

Vaikka työllisten määrä kasvaa Varsinais-Suomessa, on myös työttömien työnhakijoiden määrä samanaikaisesti kasvussa. Varsinais-Suomen työttömyysaste oli lokakuussa 11 %, mikä oli lähes pro-

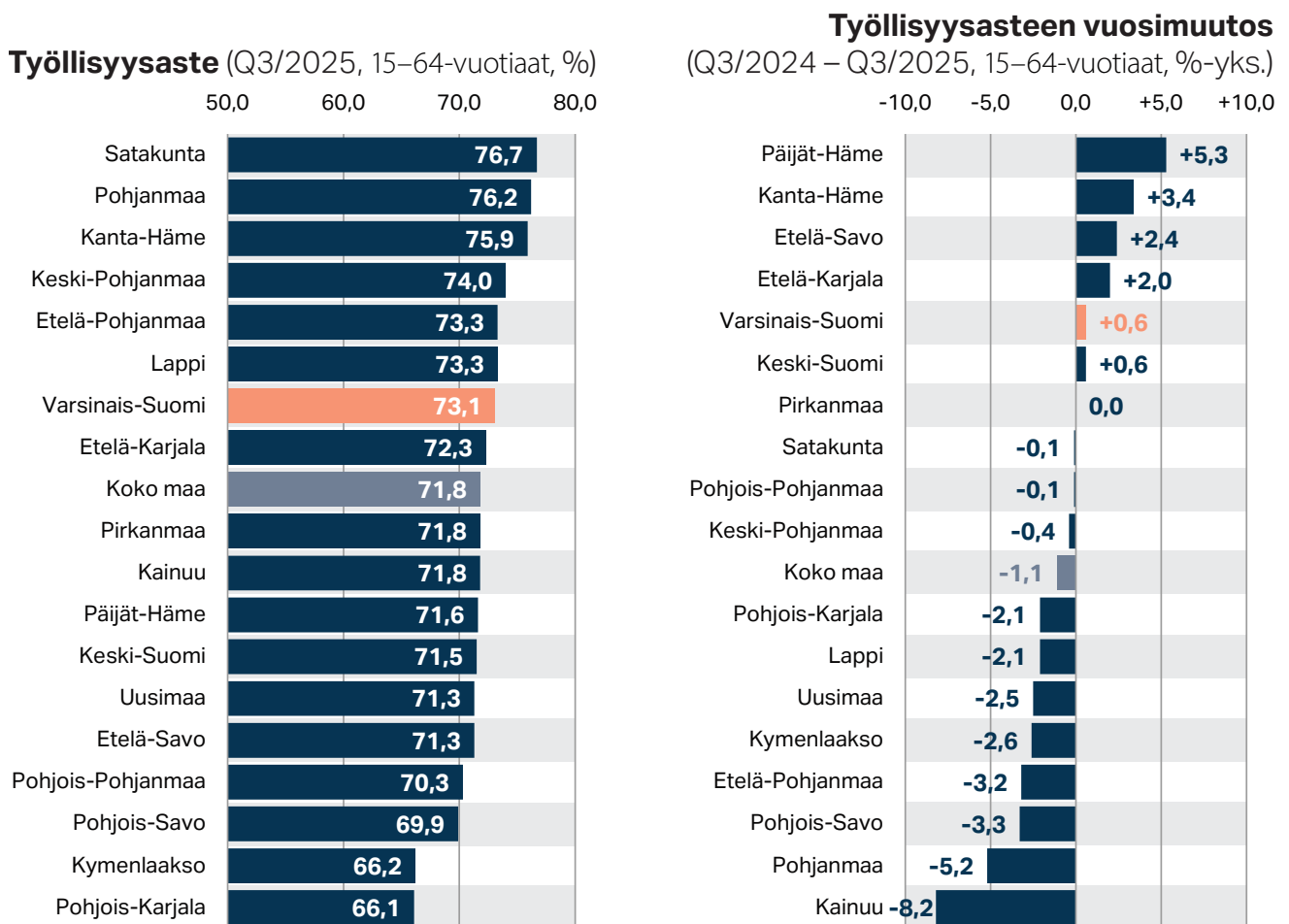
senttiyksikön korkeampi kuin vuotta aiemmin. Myös työttömyysasteen kehitystrendi on yhä kasvussa niin Varsinais-Suomessa kuin koko maassa, joskin Varsinais-Suomen työttömyystilanne on yhä parempi kuin Uudellamaalla, Pirkanmaalla tai Suomessa keskimäärin. Sekä työttömien työnhakijoiden että työllisten määrän samanaikainen kasvu selittyy kahdella tekijällä. Yhtäältä työikäisen väestön määrän kasvu lisää työllisten absoluuttista määrää ja toisaalta työttömiksi työnhakijoiksi on kirjautunut yhä useampi aiemmin työvoiman ulkopuolella ollut.

Alueellisesti tarkasteltuna Varsinais-Suomen seutukuntien viimeaikainen työttömyyskehitys on ollut selvästi vakainta Turunmaalla. Vaikka myös Turunmaalla työttömyysaste kasvoi lokakuussa edellisvuotiseen verrattuna, on Turunmaan työttömyysaste noussut vain hieman viime vuosien aikana. Muissa seutukunnissa työttömyysaste on noussut vuoden 2022 tasosta yli kahdella prosenttiyksiköllä, ja vaikka Vakka-Suomessa työttömyyden kasvu oli lokakuussa maakunnan hitainta, tulee Vakka-Suomen työllisyystilanne heikkenemään autotehtaan lomautusten ja irtisanomisien astuttua voimaan. Kunnittain työttömyysasteen kasvu oli huhtikuussa nopeinta Turussa, Salossa ja Loimaalla. Laitilassa, Sauvossa, Kustavissa ja Taivassalossa työttömyysaste oli puolestaan laskussa.

Työllisyysasteen kehitys (% 15–64-vuotiaat, trendikehitys paksulla viivalla)

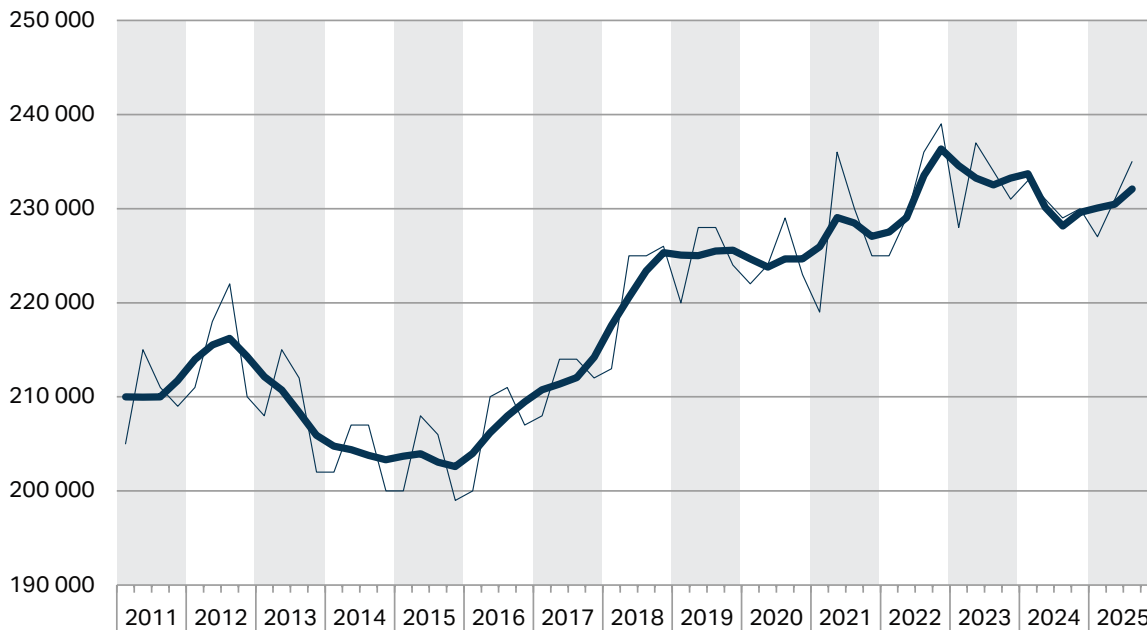
Kuva 18. Varsinais-Suomen ja koko maan työllisyysasteen trendikehitys. Tietolähde: Tilastokeskus. Paksu viiva kuvaa työllisyysasteen kausitasoitettua ja ohut viiva alkuperäistä aikasarjaa.

Kuva 19. Työllisyysaste vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä ja työllisyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tietolähde: Tilastokeskus.

Työllisten määrän kehitys Varsinais-Suomessa

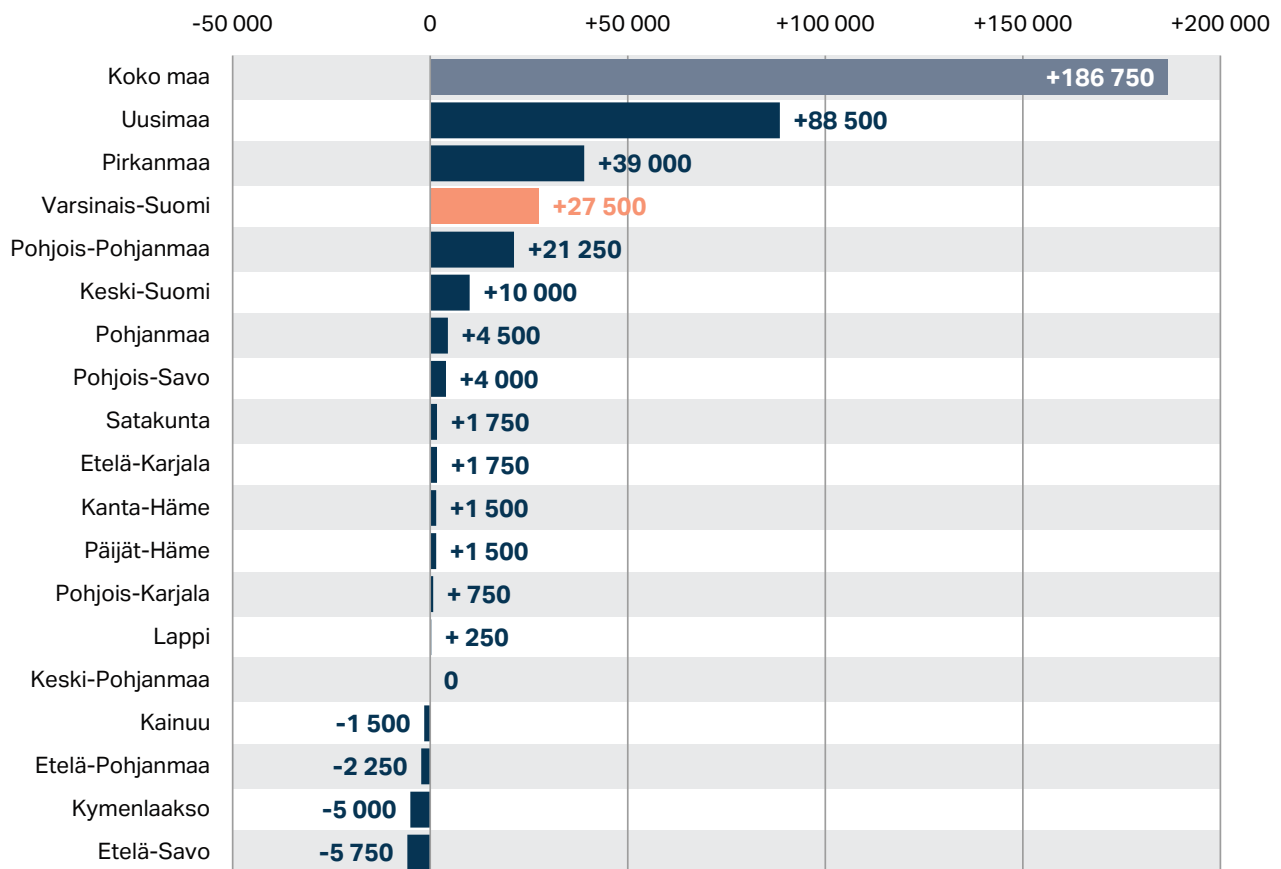
(henkilöä, trendikehitys paksulla viivalla)

Kuva 20. Työllisten määrän kehitystrendi Varsinais-Suomessa. Tietolähde: Tilastokeskus. Paksu viiva kuvaa työllisyysasteen kausitasoitettua ja ohut viiva alkuperäistä aikasarjaa.

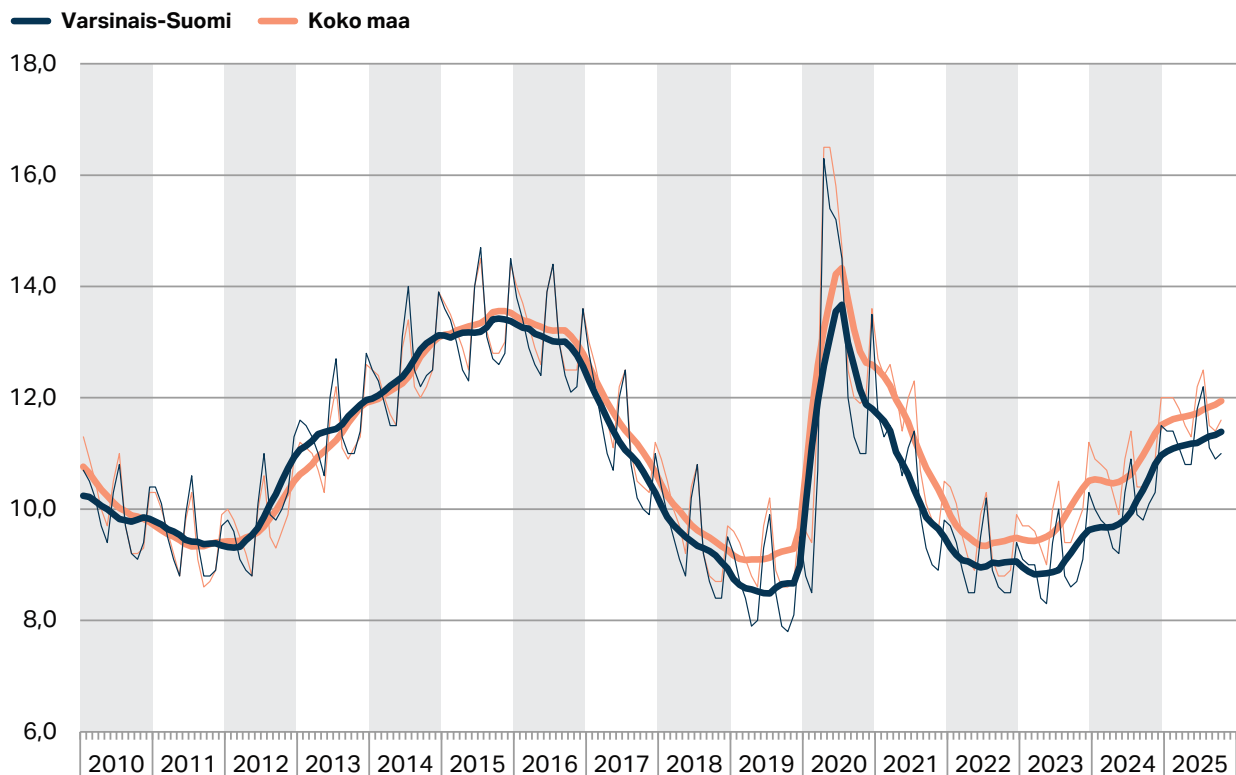
Työllisten määrän muutos vuoden 2015 tasoon verrattuna

(Q3/2025 vuosikeskiarvo, henkilöä)

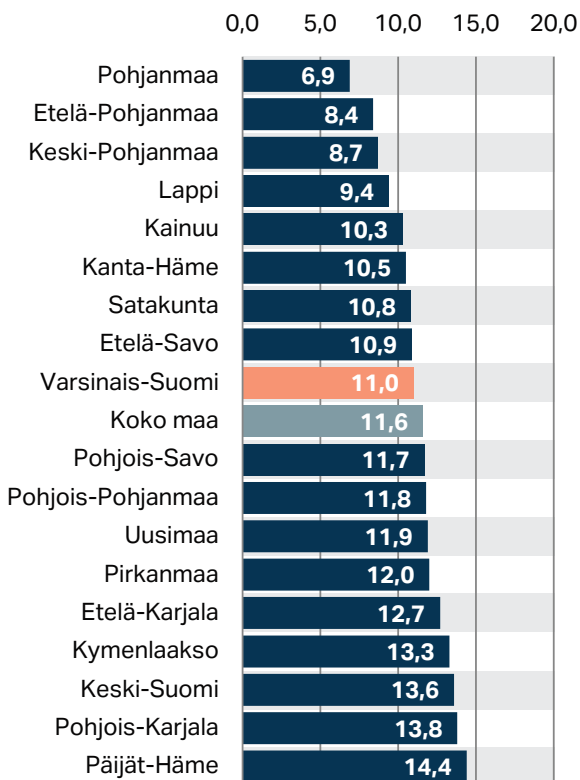
Kuva 21. Työllisten määrän muutos vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä vuoden 2015 keskitasoon verrattuna. Tietolähde: Tilastokeskus.

Työttömyysasteen kehitys (% trendikehitys paksulla viivalla)

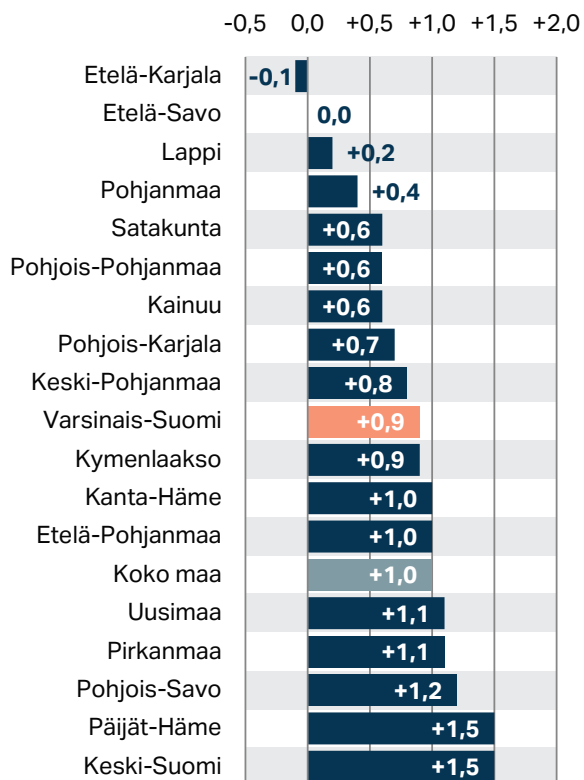

Kuva 22. Varsinais-Suomen ja koko maan työttömyysasteen kehitys. Tietolähde: KEHA-keskus.

Työttömyysaste lokakuussa 2025 (%)

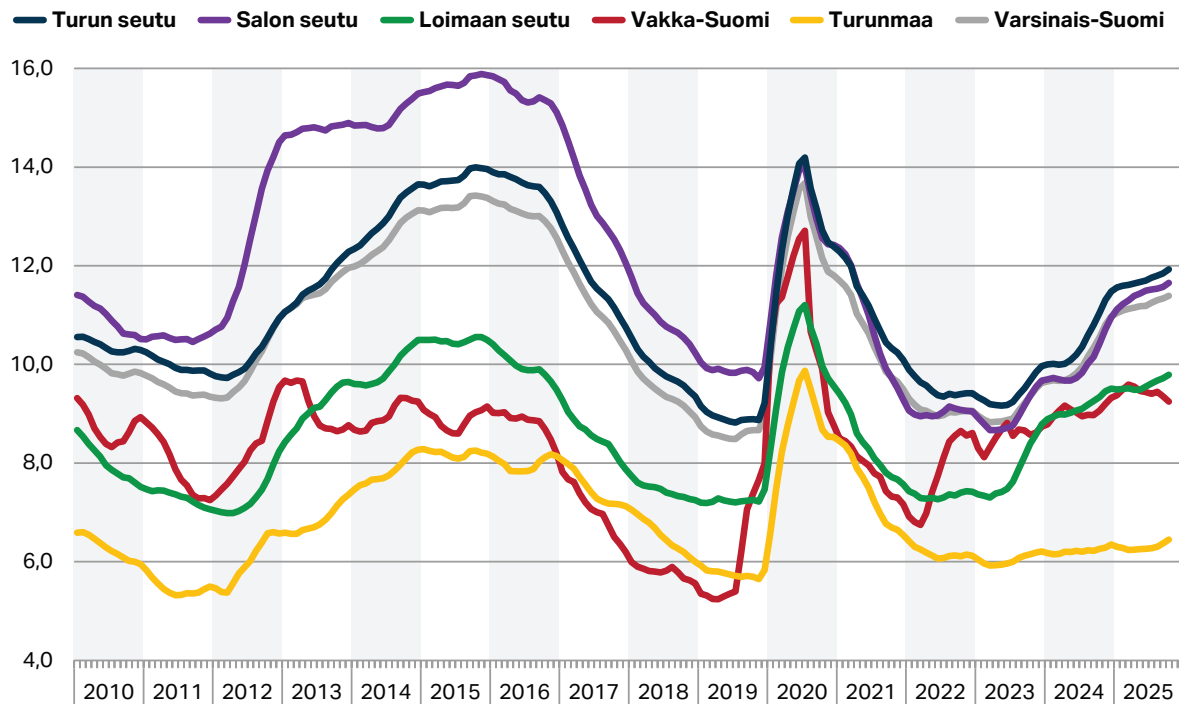

Työttömyysasteen vuosimuutos (10/2024 – 10/2025, %-yks.)

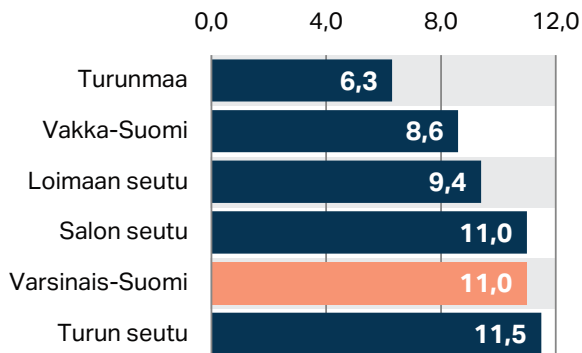
Kuva 23. Työttömyysaste maakunnittain lokakuussa 2025 ja työttömyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tietolähde: KEHA-keskus.

Työttömyysasteen trendin kehitys (%)

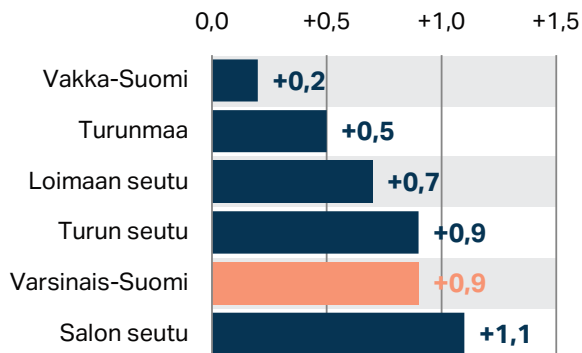

Kuva 24. Varsinais-Suomen seutukuntien työttömyysasteen trendikehitys. Tietolähde: KEHA-keskus.

Työttömyysaste lokakuussa 2025 (%)

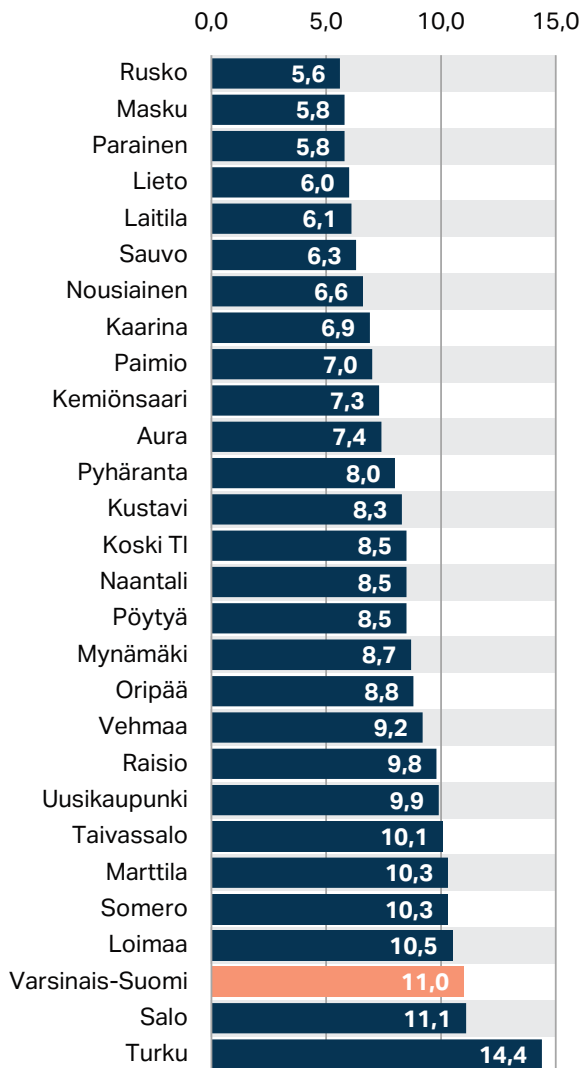

Työttömyysasteen vuosimuutos (10/2024 – 10/2025, %-yks.)

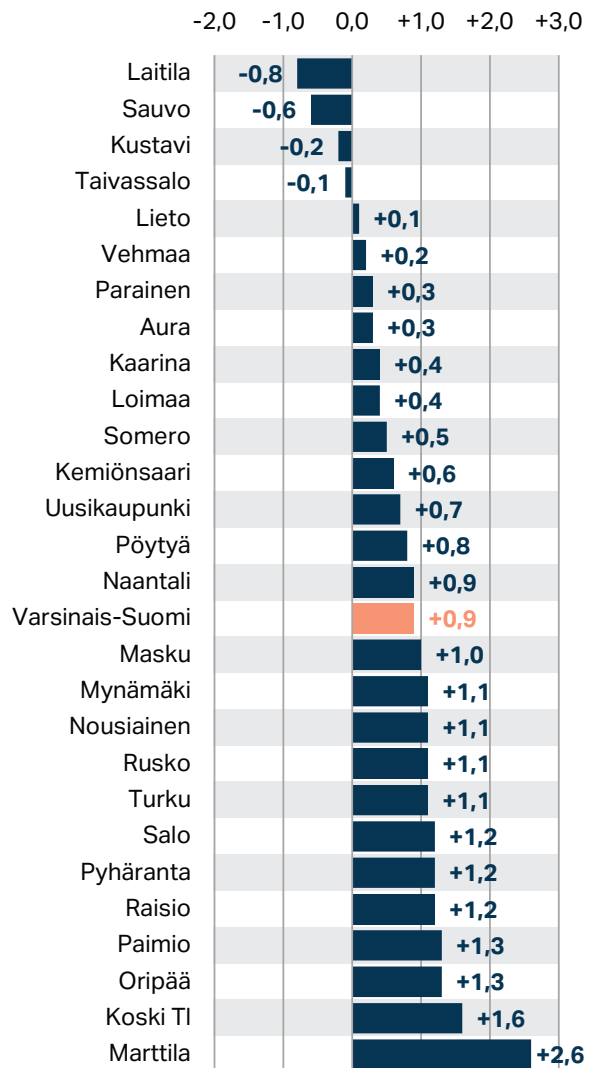

Kuva 25. Työttömyysaste seutukunnittain lokakuussa 2025 ja työttömyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tietolähde: KEHA-keskus.

Työttömyysaste lokakuussa 2025 (%)

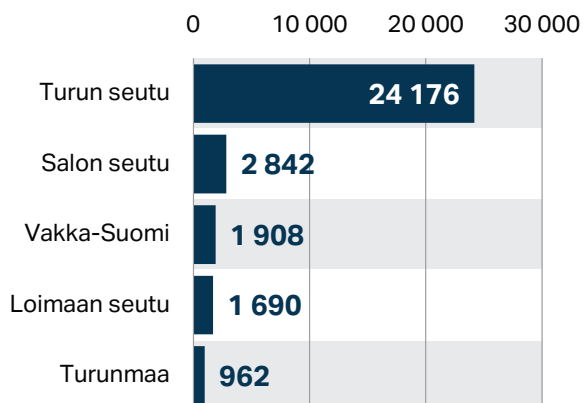

Työttömyysasteen vuosimuutos (10/2024 – 10/2025, %-yks.)

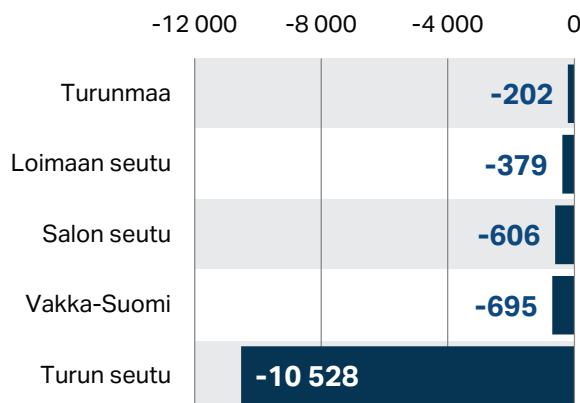

Kuva 26. Työttömyysaste kunnittain lokakuussa 2025 ja työttömyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tietolähde: KEHA-keskus.

Uudet avoimet työpaikat lokakuussa 2025 (vuosisumma)

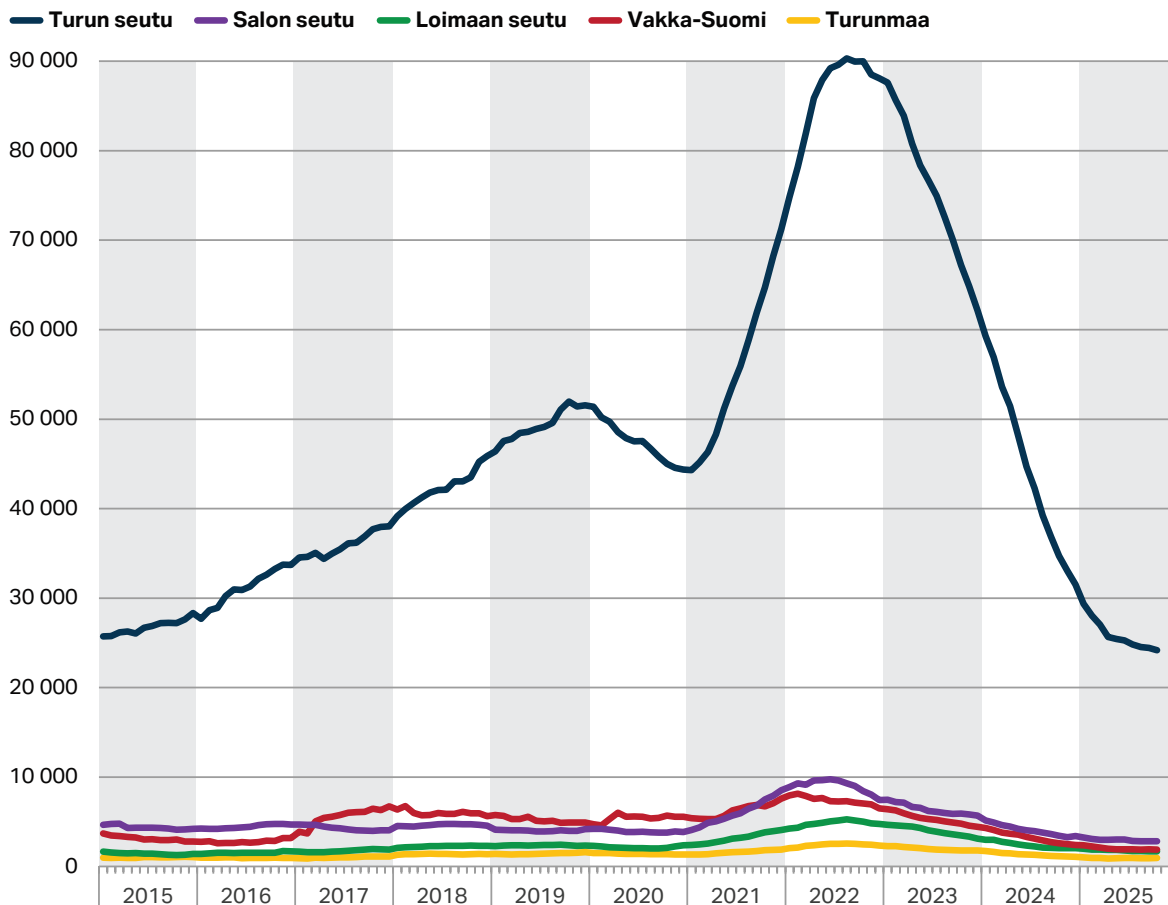

Uusien avoimien työpaikkojen vuosi- summan muutos (10/2024–10/2025)

Kuva 27. Uusien avoimien työpaikkojen vuosisumma lokakuussa 2025 ja vuosisumman muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tietolähde: KEHA-keskus. Vuosisumma kuvaa uusien avoimien työpaikkojen yhteenlaskettua määrää edellisen 12 kk aikana.

Uusien avoimien työpaikkojen määrän kehitys (vuosisumma)

Kuva 28. Uusien avoimien työpaikkojen määrän kehitys Varsinais-Suomessa vuositasolla. Tietolähde: KEHA-keskus. Vuosisumma kuvaa uusien avoimien työpaikkojen yhteenlaskettua määrää edellisen 12 kk aikana.

Yritysten T&K-panostukset huomattavassa kasvussa

Varsinais-Suomen tutkimus- ja kehittämismenot kasvoivat merkittävästi vuonna 2024. Maakunnan T&K-menot olivat viime vuonna 718,3 miljoonaa euroa, mikä oli yli 170 miljoonaa enemmän kuin vuotta aiemmin. Kasvua edellisvuotiseen oli 31 %, ja Varsinais-Suomen T&K-menojen kasvoivatkin maan toiseksi nopeinta vauhtia.

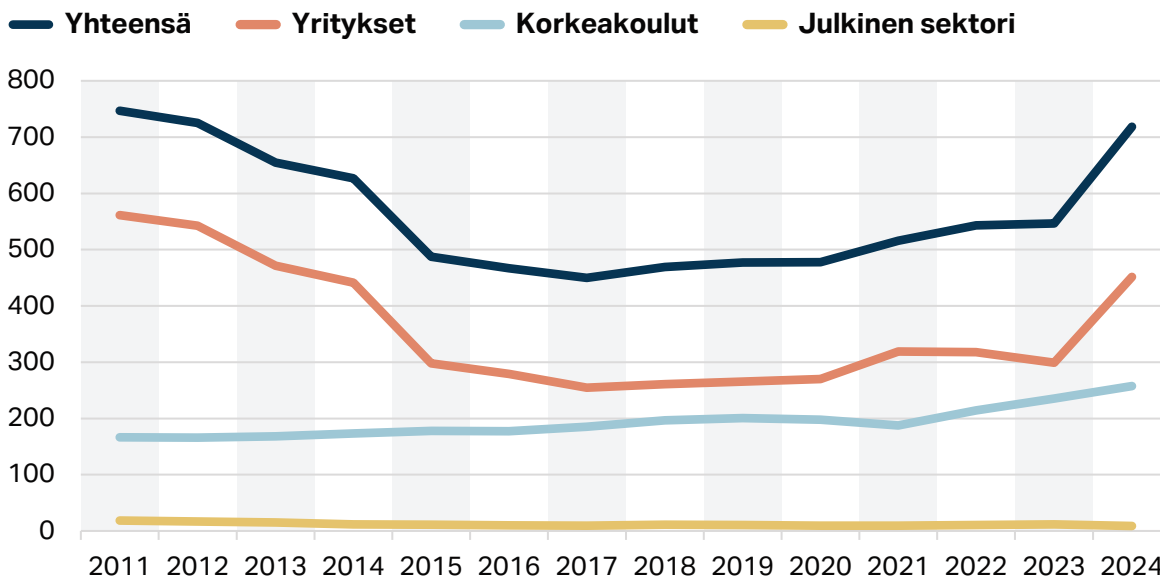
Tutkimus- ja kehittämismenojen estimoitu BKT-osuus oli vuonna 2024 Varsinais-Suomessa 3,2 %. Kasvua edellisvuotiseen oli T&K-menojen nopean kasvun myötä 0,7 %-yksikköä. T&K-menojen BKT-osuus kasvoi maan nopeinta vauhtia, vaikka myös Varsinais-Suomen talouden arvonlisäyksen pohjalta estimoitu BKT kasvoi vuonna 2024 enemmän kuin verrokkimaakunnissa. Esimerkiksi Pirkanmaalla T&K-menojen BKT-osuus kasvoi vain 0,1 %-yksikköä siitä huolimatta, että Pirkanmaan talouskasvu oli viime vuonna pakkasella.

T&K-menojen kasvu johtui ennen kaikkea yritysten lisääntyneistä panostuksista tutkimukseen ja kehittämiseen. Yritysten T&K-menot olivat vuonna 2024 puolet suuremmat kuin edellisenä vuotena. Euromääräisesti yritysten panostukset kasvoivat 153 miljoonaa euroa, kun Pirkanmaalla vastaava kasvu oli vain 21 miljoonaa. Pohjois-Pohjanmaalla yritysten T&K-menot puolestaan vähenivät 31 miljoonaa euroa. Varsi-

nais-Suomi kiri siis merkittävästi kiinni Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan etumatkaa yritysten T&K-menoissa. Varsinais-Suomen korkeakoulujen T&K-menot ovat maan toiseksi korkeimmat, ja myös korkeakoulujen T&K-panostusten kasvu jatkui viime vuonna verrokkimaakuntia nopeampana. Varsinais-Suomi vahvistikin asemaansa maan toiseksi merkittävimänä maakuntana korkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.

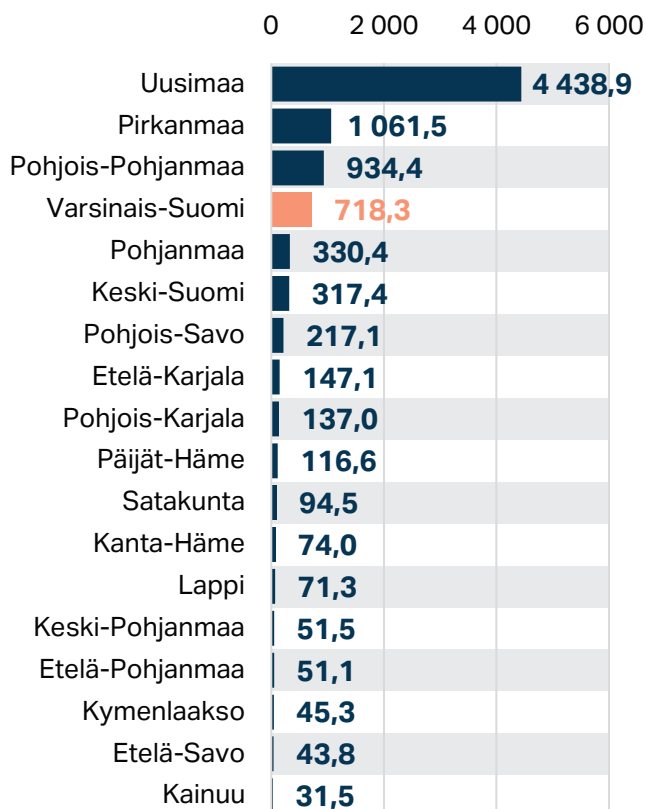
Yritysten T&K-menot kasvoivat erityisesti koneiden, laitteiden ja metallituotteiden valmistuksessa, jossa T&K-panostukset kasvoivat peräti 134 %. Yli puolet kaikesta yritysten euromääräisestä T&K-menojen kasvusta syntyikin näillä teknologiateollisuuden aloilla. Myös muilla aloilla T&K-menot kasvoivat merkittävästi. Lääketeollisuuden tutkimus- ja kehittämismenot kasvoivat 32 %, insinööri- ja tutkimuspalveluissa 31 % ja ICT-alalla 23 %. Muiden toimialojen osalta ei ole saatavilla tarkempaa alakohta tietoa, mutta myös niillä T&K-menot olivat keskimäärin selvässä kasvussa. Kokoluokittain tarkasteltuna T&K-panostukset kasvoivat selvästi eniten suurissa yrityksissä, joissa myös syntyy suurin osa yritysten T&K-menoista. Kuitenkin myös pienissä alle 50 työntekijän yrityksissä panostukset tutkimus- ja kehittämistoimintaan kasvoivat merkittävästi.

T&K-menojen kehitys Varsinais-Suomessa sektoreittain (milj. €)

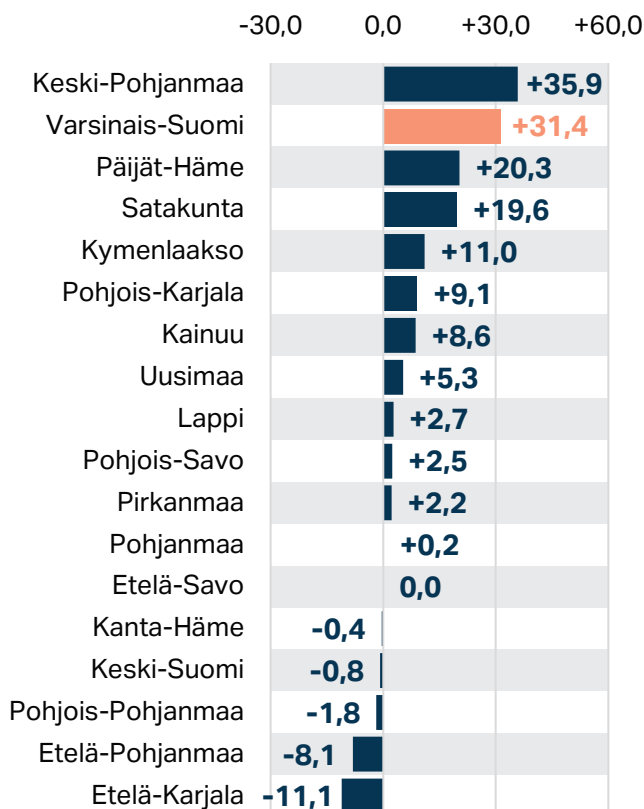

Kuva 29. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen kehitys Varsinais-Suomessa sektoreittain vuosina 2011–2024. Tietolähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta.

T&K-menot maakunnittain 2024 (milj. €)

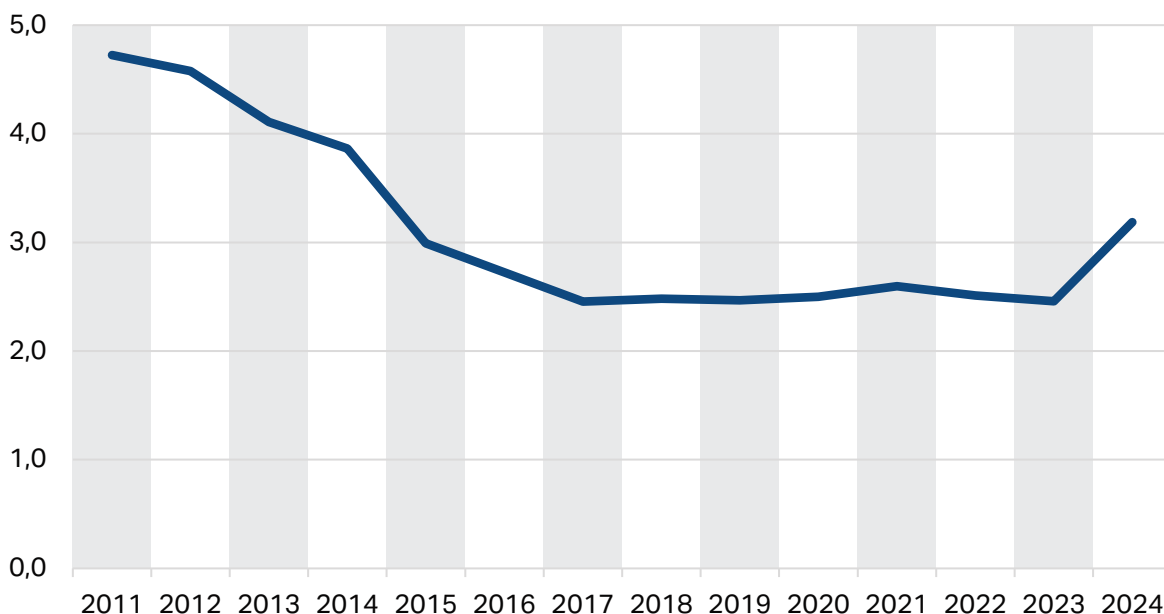
T&K-menojen muutos 2023–2024 (%)

Kuva 30. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot yhteensä maakunnittain vuonna 2024 sekä menojen muutos 2023–2024. Tietolähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta.

T&K-menojen BKT-osuuden kehitys Varsinais-Suomessa

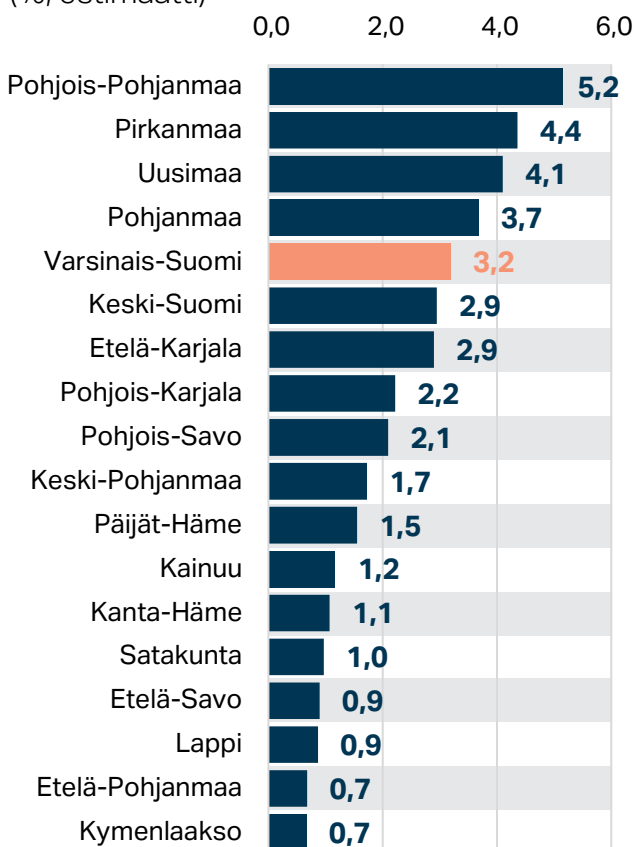
(%, vuoden 2024 BKT-tieto estimoitu alueellisen arvonnäytteen perusteella)

Kuva 31. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen BKT-osuuden kehitys Varsinais-Suomessa vuosina 2011–2024. Tietolähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta, aluetilinpito.

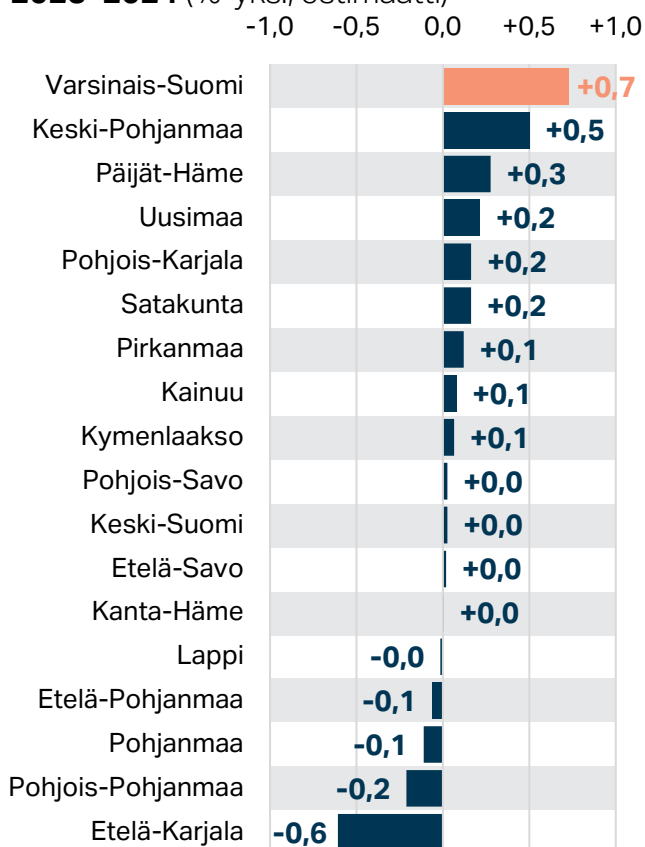
T&K-menojen BKT-osuus 2024

(%, estimaatti)

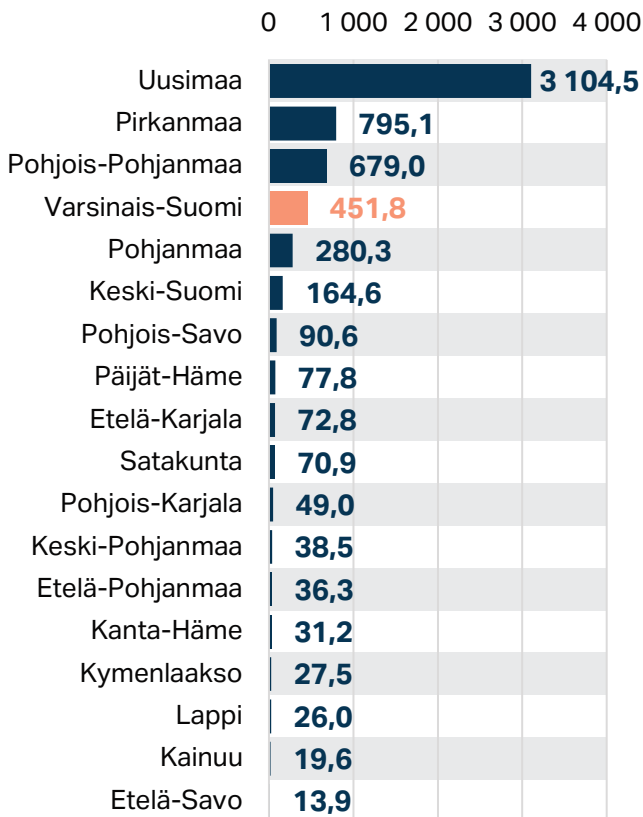
T&K-menojen BKT-osuuden muutos

2023–2024 (%-yks., estimaatti)

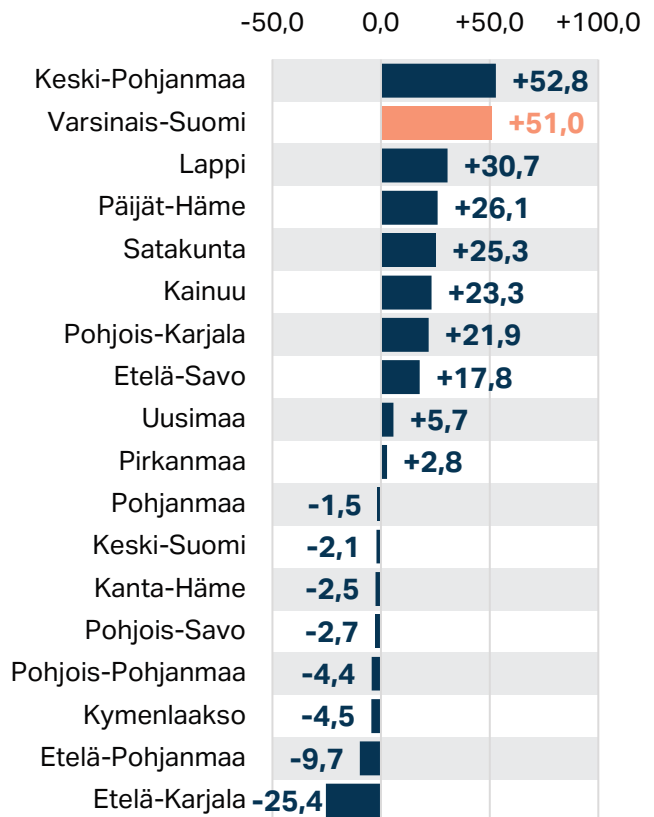

Kuva 32. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen BKT-osuus maakunnittain vuonna 2024 sekä BKT-osuuden muutos 2023–2024. Tietolähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta, aluetilinpito.

Yritysten T&K-menot 2024 (milj. €)

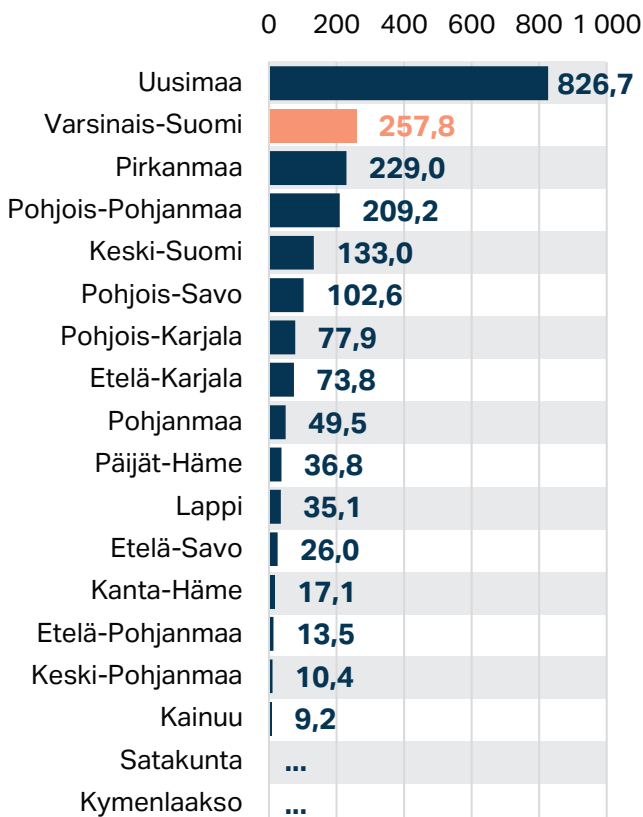

Yritysten T&K-menojen muutos 2023–2024 (%)

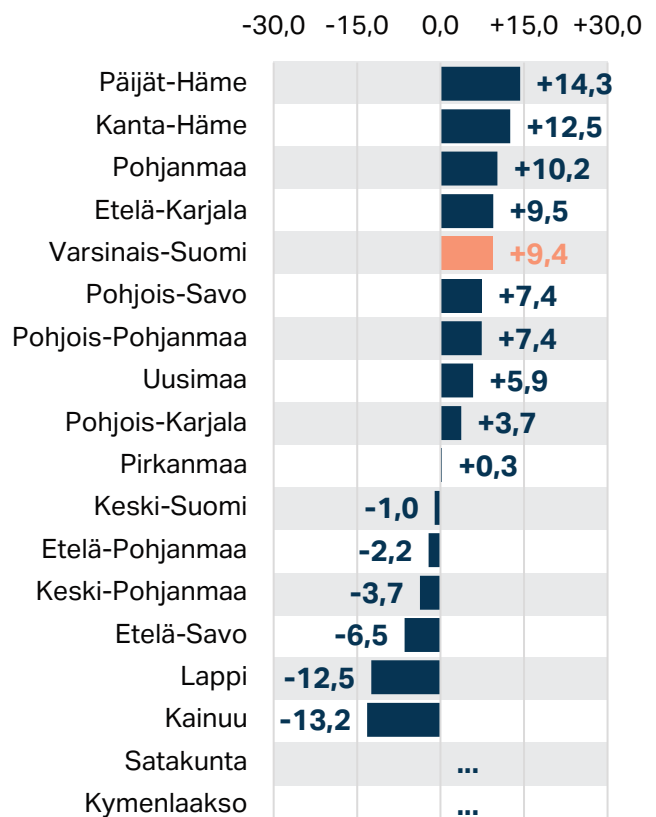

Kuva 33. Yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot maakunnittain vuonna 2024 sekä menojen muutos 2023–2024. Tietolähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta.

Korkeakoulujen T&K-menot 2024 (milj. €)

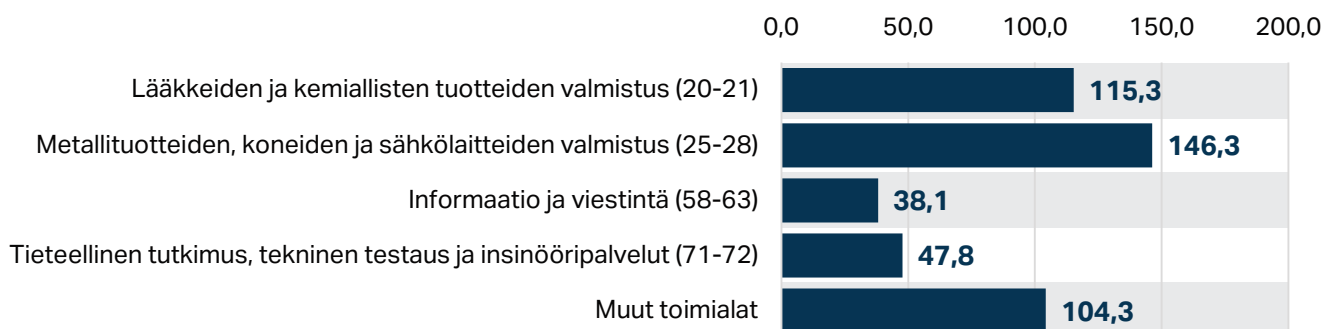

Korkeakoulujen T&K-menojen muutos 2023–2024 (%)

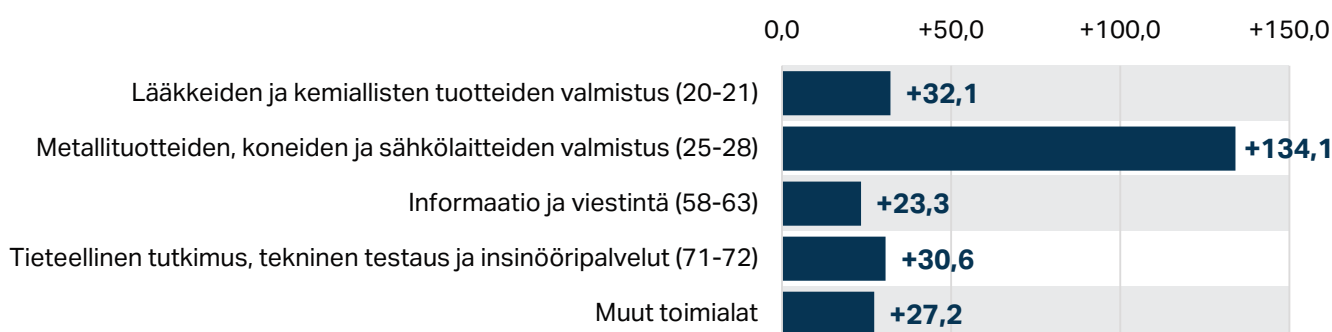

Kuva 34 Korkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot maakunnittain vuonna 2024 sekä menojen muutos 2023–2024. Tietolähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta. Satakunnan ja Kymenlaakson tieto on salassapitosäännön alainen.

Yritysten T&K-menot toimialoittain Varsinais-Suomessa vuonna 2024 (milj. €)

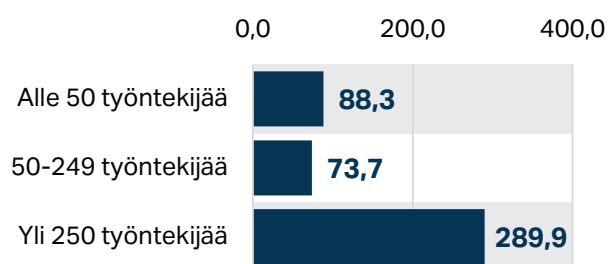

Yritysten T&K-menojen muutos toimialoittain Varsinais-Suomessa 2023–2024 (%)

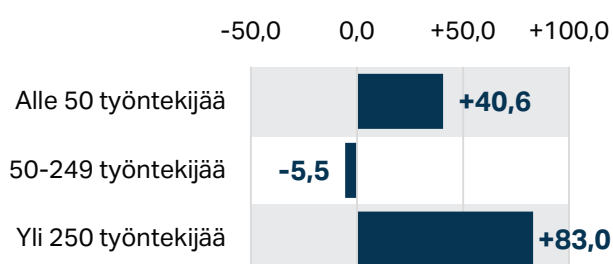

Kuva 35. Yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot toimialoittain Varsinais-Suomessa vuonna 2024 sekä menojen muutos 2023–2024. Tietolähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta. Mukana on toimialat, joilla oli eniten tutkimus- ja kehittämismenoja. Tilastointitavasta johtuen luvut ovat suuntaa antavia.

Yritysten T&K-menot kokoluokittain Varsinais-Suomessa vuonna 2024 (milj. €)

Yritysten T&K-menojen muutos kokoluokittain Varsinais-Suomessa 2023–2024 (%)

Kuva 36. Yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot kokoluokittain Varsinais-Suomessa vuonna 2024 sekä menojen muutos 2023–2024. Tietolähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta. Tilastointitavasta johtuen luvut ovat suuntaa antavia.

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes.

The second part of the paper focuses on the methodology used in the study. It describes the qualitative approach adopted, which involves in-depth interviews and focus group discussions. The researchers aimed to explore the experiences and perceptions of the participants, rather than testing a specific hypothesis.

The third part of the paper presents the findings of the study. It discusses the themes that emerged from the data, such as the role of family in education and the influence of community norms. The researchers found that there were significant differences in the way that different cultural groups viewed education and the role of the teacher.

The fourth part of the paper discusses the implications of the findings for practice. It suggests that educators should be aware of the cultural background of their students and tailor their teaching accordingly. This could involve using culturally relevant materials and incorporating traditional knowledge into the curriculum.

The final part of the paper concludes the study and offers some thoughts for future research. It suggests that further exploration of the cultural context of education is needed, particularly in the area of teacher education and curriculum development.